

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2023

Chișinău

**cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice
Centrul Național pentru Energie Durabilă**

În temeiul art.7 lit. b) și e) din Legea nr.136/2017 cu privire la Guvern (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 252, art. 412), cu modificările ulterioare, art.14 alin.(7) și 32 alin.(2) din Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2012, nr. 160-164, art. 537), cu modificările ulterioare, art.11 din Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.309-320, art.476), cu modificările ulterioare, **Guvernul**

HOTĂRĂȘTE:

1. Autoritatea administrativă Agenția pentru Eficiență Energetică se reorganizează prin transformare în Instituția Publică Centrul Național pentru Energie Durabilă.

2. Instituția Publică Centrul Național pentru Energie Durabilă este succesorul de drepturi și obligații al autorității administrative Agenția pentru Eficiență Energetică.

3. Patrimoniul autorității administrative Agenția pentru Eficiență Energetică va fi transmis integral Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă conform prevederilor Regulamentului cu privire la modul de transmitere a bunurilor proprietate publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 901/2015.

4. Disponibilizarea personalului în legătură cu reorganizarea autorității administrative Agenția pentru Eficiență Energetică în cazul imposibilității transferului și/sau angajării acestuia, se va efectua în conformitate cu legislația cu privire la funcția publică și statutul funcționarului publice și, după caz, legislația muncii. Cheltuielile pentru disponibilizarea personalului sunt acoperite din contul cheltuielilor pentru retribuirea muncii prevăzute în bugetul Agenției pentru Eficiență Energetică sau Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă, alocate din bugetul de stat.

5. Se aprobă:

1) Statutul Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă, conform anexei nr.1;

2) Structura Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă, conform anexei nr.2;

3) Organigrama Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă, conform anexei nr.3.

6. Se stabilește efectivul-limită al Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă în număr de 54 unități.

7. Ministerul Energiei:

1) în termen de o lună de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri:

a) va aproba componența nominală a Consiliului Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă;

b) în termen de până la 30 de zile de la data publicării prezentei hotărâri, va institui comisia de transmitere a bunurilor proprietate publică. Comisia de transmitere, în termen de 30 de zile de la data instituirii, va prezenta spre aprobare Ministerului Energiei actul de transmitere a bunurilor nominalizate la punctul 3.”

2) în termen de 3 luni de la data publicării prezentei hotărâri:

a) va numi directorul Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă;

b) va elabora și prezenta Guvernului spre aprobare Programul Fondului de Eficiență Energetică în sectorul Rezidențial;

c) va prezenta Guvernului propuneri privind modificarea actelor normative pentru aducerea lor în concordanță cu prezenta hotărâre.

8. Până la numirea de către fondator a directorului Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă în termenul prevăzut la pct.7 alin. (1), directorul autorității administrative Agenția pentru Eficiență Energetică, va exercita temporar această funcție.

9. Proiectele în derulare, inițiate în anii 2014-2018 cu finanțare din mijloacele financiare ale Fondului pentru Eficiență Energetică, urmează a fi finalizate în termen de maxim 6 luni de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri, conform procedurilor reglementate de actele normative în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentei hotărâri. Proiectele aflate la etapa post-implementare, care începe din momentul semnării Procesului-verbal de recepție la terminarea lucrărilor și continuă pe toată perioada de garanție a Contractului de finanțare, urmează a fi finalizate conform termenului stabilit de Contractul de Grant.

10. Se abrogă Hotărârea Guvernului nr.45/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției pentru Eficiență Energetică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr.38-47, art.71).

11. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Energiei.

12. Prezenta hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Prim-ministru

Dorin RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul energiei

Victor PARLICOV

STATUTUL
Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă

Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE

1. Statutul Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă (în continuare – Statut) reglementează misiunea, domeniile de activitate, funcțiile și drepturile Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă (în continuare - Centrul), precum și organizarea activității, finanțarea și patrimoniul acesteia, evidența, dărilor de seamă și dezvăluirea informației, confidențialitatea și conflictul de interese, instrumentele financiare ale Centrului și managementul proiectelor/programelor acesteia.

2. Ministerul Energiei exercită, în numele statului, funcția de fondator al Centrului (în continuare – fondator).

3. Centrul este persoană juridică de drept public, la autogestiune, care dispune de ștampilă cu imaginea Stemei de Stat a Republicii Moldova, denumire în limba română, conturi trezoreriale și bancare.

4. Denumirea completă a Centrului este Instituția Publică Centrul Național pentru Energie Durabilă, iar cea prescurtată – I.P. CNED.

5. Sediul Centrului este în municipiul Chișinău.

6. Centrul își desfășoară activitatea în conformitate cu actele normative ale Republicii Moldova, cu tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte, precum și cu prezentul Statut.

Capitolul II

**MISIUNEA, DOMENIILE DE ACTIVITATE,
FUNCȚIILE ȘI DREPTURILE CENTRULUI**

7. Centrul are misiunea de a coordona și de a organiza activitățile orientate spre asigurarea implementării politicii de stat în domeniile de activitate atribuite, inclusiv prin atragerea și gestionarea resurselor financiare în vederea finanțării și promovării proiectelor și programelor în domeniile respective într-un mod durabil din punctul de vedere al mediului, al schimbărilor climatice și care să contribuie la creșterea gradului de securitate energetică a țării.

8. Domeniile de activitate ale Centrului sunt următoarele:

- 1) eficiența energetică;
- 2) valorificarea surselor de energie regenerabilă;
- 3) asistență financiară pentru implementarea proiectelor/programelor.

9. Centrul exercită următoarele funcții:

1) asigură suport în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice, în conformitate cu prevederile Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică, Legii nr.128/2014 privind performanța energetică a clădirilor, Legii nr.44/2014 privind etichetarea produselor cu impact energetic, Legii nr.151/2014 privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic, Legii nr.92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, precum și ale legislației secundare aferente, inclusiv:

a) acordă asistență fondatorului la elaborarea proiectelor de acte normative, la monitorizarea implementării acestora, precum și la elaborarea documentelor normativ-tehnice, inclusiv a standardelor în domeniul eficienței energetice, performanței energetice a clădirilor, precum și la crearea condițiilor pentru promovarea producerii energiei termice în regim de cogenerare de înaltă eficiență și din surse regenerabile;

b) acordă asistență fondatorului la elaborarea și monitorizarea aplicării documentelor de politici în domeniul eficienței energetice, inclusiv prin colectarea în acest sens de informații necesare de la autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și de la participanții la piețele energetice;

c) acordă asistență fondatorului la elaborarea și monitorizarea implementării cerințelor minime de performanță energetică, inclusiv pentru utilajele și echipamentele produse sau importate în Republica Moldova;

d) acordă asistență autorităților administrației publice locale la elaborarea planurilor locale integrate privind energia și clima, inclusiv colaborează cu autoritățile administrației publice locale în domeniile sale de competență prin intermediul managerilor energetici raionali și, după caz, cei locali, desemnați de către acestea, precum și contribuie la organizarea instruirii lor profesionale continue;

e) evaluează potențialul de sporire a eficienței energetice în ansamblu pe economie, în baza unei analize comparative cu statele Uniunii Europene, la fiecare 3 ani;

f) efectuează evaluarea calitativă cu privire la evoluțiile actuale și viitoare ale pieței serviciilor energetice;

g) asigură crearea, administrarea, mentenanța și dezvoltarea Sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice;

h) prezintă fondatorului rapoarte și informații privind progresul în implementarea politicilor naționale sectoriale în anul precedent de gestiune, în baza informațiilor colectate și prelucrate prin intermediul Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice, în cadrul raportărilor cu privire la implementarea Planului național integrat privind energia și clima;

i) instituie și ține în conformitate cu cerințele cadrului normativ Registrul electronic al evaluatorilor energetici și Registrul electronic al certificatelor de performanță energetică; Registrul electronic al inspectorilor sistemelor de încălzire și Registrul electronic al rapoartelor privind inspecția sistemelor de încălzire; Registrul electronic al inspectorilor sistemelor de ventilare și condiționare și Registrul electronic al rapoartelor privind inspecția sistemelor de ventilare și condiționare;

j) creează sistemul de verificare și validare a economiilor de energie realizate, în baza standardelor naționale și internaționale în domeniu, și prezintă organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei informațiile aferente;

k) instituie și ține Registrul electronic al auditorilor energetici și Registrul electronic al rapoartelor de audit energetic în conformitate cu cerințele cadrului normativ;

l) implementează sistemul de calificare și înregistrare a auditorilor energetici;

m) identifică și stabilește lista întreprinderilor mari care urmează să îndeplinească obligația stabilită la art.19 alin.(1) din Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică și le notifică despre acest fapt;

n) implementează mecanismul de asigurare și verificare a calității auditurilor energetice efectuate, în conformitate cu prevederile Regulamentului cu privire la auditorii energetici și auditul energetic;

o) aprobă programele de formare profesională în domeniul eficienței energetice, inclusiv pentru cursurile de instruire a auditorilor energetici, elaborate de instituțiile de învățământ acreditate, și organizează, în caz de necesitate, cursuri de instruire, de calificare a auditorilor energetici, inclusiv în contextul programelor de colaborare cu organizațiile și/sau instituțiile internaționale;

p) elaborează, coordonează și după caz aprobă programele de instruire și perfecționare a evaluatorilor energetici, inspectorilor sistemelor de încălzire, ventilare și condiționare;

q) implementează sistemul de calificare și înregistrare a evaluatorilor energetici, a inspectorilor sistemelor de încălzire, ventilare și condiționare;

r) acordă asistență consultativă și informațională prestatorilor de servicii energetice, consumatorilor finali, potențialilor investitori, precum și altor persoane fizice și juridice care își desfășoară activitatea în domeniul eficienței energetice;

s) creează și menține o listă actualizată a prestatorilor de servicii energetice și oferă acces public la aceasta;

t) elaborează modele de contracte de performanță energetică și aprobă ghiduri privind implementarea acestora;

u) contribuie la implementarea schemei de obligații și administrează mijloacele financiare transferate în cadrul schemei de obligații, în conformitate cu prevederile art.8 din Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică;

v) promovează și diseminează informația cu privire la eficiența energetică, inclusiv prin intermediul programelor de informare, precum și prin promovarea măsurilor de proiectare ecologică și de etichetare a produselor cu impact energetic;

w) organizează seminare, conferințe, concursuri naționale și expoziții pentru promovarea eficienței energetice;

x) cooperează cu instituțiile și cu organizațiile internaționale în vederea promovării eficienței energetice, în limitele competenței stabilite de Guvern;

y) stabilește și aprobă cerințe minime de calitate și performanță pentru echipamentele și materiale utilizate în implementarea proiectelor în domeniul eficienței energetice și energiei regenerabile finanțate sau și cofinanțate din contul finanțelor publice;

z) repartizează donații de bunuri, echipamente și instalații destinate eficientizării consumului de energie și/sau valorificării surselor regenerabile de energie, în baza condițiilor aprobate de fondator.

2) asigură suport în implementarea politicii statului în domeniul valorificării surselor de energie regenerabilă, în conformitate cu prevederile Legii nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și ale legislației secundare aferente, inclusiv:

a) acordă asistență fondatorului la elaborarea și monitorizarea implementării documentelor de politici în domeniul energiei din surse regenerabile și la monitorizarea implementării acestora, inclusiv prin colectarea în acest sens de informații relevante de la autoritățile administrației publice centrale și locale, alte părți interesate;

b) acordă asistență fondatorului la elaborarea proiectelor de acte normative și la monitorizarea implementării acestora în domeniul energiei din surse regenerabile;

c) elaborează, în cooperare cu autoritățile publice locale, programe de informare a publicului cu privire la beneficiile și aspectele practice ale dezvoltării și utilizării energiei din surse regenerabile;

d) acordă asistență consultativă și informațională privind măsurile de sprijin consumatorilor, constructorilor, instalatorilor, arhitecților și furnizorilor de echipamente și sisteme pentru încălzire, răcire și energie electrică și de vehicule compatibile cu utilizarea energiei din surse regenerabile;

e) asigură informarea publicului cu privire la disponibilitatea și avantajele ecologice ale diferitelor surse de energie pentru transporturi;

f) promovează utilizarea încălzirii și răcirii din surse regenerabile de energie la planificarea infrastructurii localității;

g) promovează instalarea echipamentelor și sistemelor pentru utilizarea energiei electrice, încălzirii și răcirii din surse regenerabile de energie la planificarea, proiectarea, construirea și renovarea zonelor industriale sau rezidențiale;

h) asigură informarea, în special a urbaniștilor și arhitecților, despre combinația optimă de surse regenerabile de energie, tehnologii cu eficiență sporită, încălzire și răcire centralizată la planificarea, proiectarea, construcția și renovarea zonelor industriale sau rezidențiale;

i) implementează sistemul de calificare și înregistrare a instalatorilor de cazane, furnale sau sobe pe bază de biomasă, sisteme fotovoltaice și solare termice, sisteme geotermale de mică adâncime și pompe de căldură, în conformitate cu cadrul normativ;

j) instituie și ține registrul instalatorilor de cazane, furnale sau sobe pe bază de biomasă, sisteme fotovoltaice și solare termice, sisteme geotermale de mică adâncime și pompe de căldură;

k) realizează și alte funcții în domeniul valorificării surselor de energie regenerabilă atribuite în competență conform cadrului normativ;

3) atrage și gestionează resurse financiare în vederea finanțării și promovării proiectelor/programelor în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă, cu respectarea prevederilor Legii nr.139/2012 cu privire la ajutorul de stat și Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, inclusiv:

a) finanțează, cu titlu gratuit și/sau oneros, proiectele/programele în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă, inclusiv prin punerea la dispoziția companiilor de servicii energetice a instrumentelor financiare disponibile;

b) cofinanțează proiectele/programele în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă, finanțate de donatori, parteneri de dezvoltare, autorități/instituții publice, asociații;

c) finanțează proiecte-pilot în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă, inclusiv acoperă cheltuielile de operare și mentenanță aferente acestora, dacă consiliul decide astfel;

d) dezvoltă programe de finanțare/cofinanțare a proiectelor/programelor de eficiență energetică prin combinarea resurselor financiare atrase din surse externe, mijloace alocate din bugetul de stat, precum și mijloacele financiare colectate în cadrul schemei de obligații de eficiență energetică;

e) identifică și asigură accesul consumatorului final la programe de finanțare, împrumuturi nerambursabile sau subvenții în vederea finanțării proiectelor în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă;

f) se înregistrează la programe, proiecte sau inițiative naționale și internaționale, finanțate de donatori și parteneri de dezvoltare, în vederea atragerii de resurse financiare pentru finanțarea și/sau cofinanțarea de proiecte/programe;

g) promovează și diseminează informația cu privire la oportunitățile de finanțare în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă;

h) implementează mecanismul de acordare a ajutorului financiar pentru eficientizarea consumului de resurse energetice, prevăzute la art.5 alin.(1) lit.b) din Legea nr.241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice, inclusiv în cooperare cu partenerii de dezvoltare, comunitatea creditorilor/donatorilor.

10. Pentru realizarea funcțiilor sale, Centrul este în drept:

1) să prezinte organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei propuneri de modificare a cadrului normativ în domeniu;

2) să colaboreze, prin furnizarea reciprocă și continuă de informații, cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, cu Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, cu organul central de specialitate al administrației publice în domeniul mediului, cu organismul național unic de acreditare, cu organismele de evaluare a conformității, cu alte autorități ale administrației publice centrale de specialitate și cu autoritățile administrației publice locale;

3) să solicite de la autoritățile administrației publice centrale de specialitate, autoritățile administrative, instituțiile publice, autoritățile administrației publice locale, precum și de la întreprinderile energetice informații necesare pentru îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin conform prevederilor actelor normative;

4) să asigure gestionarea finanțelor publice și administrarea patrimoniului public în conformitate cu principiile bunei guvernări;

5) să beneficieze de asistență tehnică și financiară de la instituții sau de la organizații internaționale și din alte surse neinterzise de cadrul normativ și să o utilizeze în scopul realizării atribuțiilor sale;

6) să încheie contracte cu persoane fizice și juridice de drept public sau privat, bănci, organizații internaționale, furnizori și/sau beneficiari de bunuri și servicii;

7) să atragă, pentru realizarea atribuțiilor ce îi revin, experți, persoane fizice și/sau juridice din țară sau de peste hotare;

8) să presteze servicii contra plată în conformitate cu Nomenclatorul serviciilor și tarifele la serviciile prestate de către Centru, aprobate de Guvern;

9) să exercite alte drepturi în temeiul actelor normative ce reglementează relațiile din domeniile de activitate încredințate;

10) să organizeze licitații internaționale în conformitate cu procedurile specifice organizației internaționale în cazul în care acest aspect este stipulat expres în acordul de finanțare.

11. În conformitate cu art.11, alin. (7) din Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică, Centrul elaborează și prezintă fondatorului un raport privind activitatea desfășurată în anul precedent.

12. Autoritățile administrației publice centrale de specialitate, autoritățile administrative, instituțiile publice, autoritățile administrației publice locale, precum și întreprinderile energetice sunt obligate să furnizeze Centrului informațiile necesare pentru elaborarea și monitorizarea programelor de finanțare, a documentelor de politici în domeniul eficienței energetice, pentru crearea, ținerea și actualizarea Sistemului informațional național în domeniul eficienței energetice, precum și alte informații solicitate de aceasta în legătură cu îndeplinirea funcțiilor stabilite, conform domeniilor de activitate atribuite.

Capitolul III **ORGANIZAREA ACTIVITĂȚII CENTRULUI**

Secțiunea 1 **Fondatorul**

13. Fondatorul exercită următoarele funcții:

1) aprobă regulamentul Consiliului Centrului, desemnează și revocă membrii Consiliului;

2) numește directorul și stabilește remunerarea acestuia în conformitate cu actele normative și politica de remunerare a Centrului;

3) aprobă devizul de cheltuieli prezentat de Consiliu, pentru realizarea în anul următor de gestiune a activităților ce includ asigurarea suportului la implementarea politicilor în domeniile de competență ale Centrului, precum și pentru activitățile și atribuțiile delegate acestuia și include în strategia sectorială de cheltuieli la etapa elaborării cadrului bugetar pe termen mediu;

4) confirmă entitatea de audit pentru auditul situațiilor financiare și stabilește onorariul acesteia;

5) autorizează casarea mijloacele fixe ale Centrului;

6) aprobă acordarea în locațiune, leasing sau darea în folosință a bunurilor aflate în gestiunea Centrului;

7) controlează activitatea Centrului și solicită, după caz, realizarea controlului financiar al Centrului în conformitate cu actele normative;

8) examinează alte probleme ce țin de activitatea Centrului, inclusiv cele prevăzute de actele normative, și prezintă Consiliului Centrului recomandări de fortificare a activității Centrului.

Secțiunea a 2-a **Organele de conducere ale Centrului**

14. Organele de conducere ale Centrului sunt:

- 1) Consiliul – organ de supraveghere;
- 2) Directorul – organ executiv.

15. Consiliul este organul colegial superior de conducere al Centrului. Consiliul îndeplinește rolul de supraveghere și monitorizare a procesului decizional de conducere, fiind responsabil de activitatea Centrului în ansamblu și de soliditatea financiară a acesteia.

16. Consiliul Centrului exercită următoarele atribuții:

1) supraveghează și asigură continuitatea activității Centrului;

2) aprobă obiectivele strategice, politicile, manualele operaționale și regulamentele interne ale Centrului (în continuare – *acte normative interne*), produsele/mecanismele de finanțare și monitorizează implementarea acestora. Actele normative interne referitoare la administrarea mijloacelor financiare alocate pentru implementarea programelor/proiectelor, înainte de aprobarea de către Consiliu, sunt coordonate cu Comitetul de finanțare și risc (în continuare – *Comitet*);

3) aprobă indicatorii-cheie anuali de performanță și valorile-țintă a acestora, după consultare cu Comitetul, care cuprind domeniile de activitate ale Centrului, conform anexei la prezentul Statut;

4) aprobă rapoartele anuale/finale privind progresul în implementarea programelor din domeniile de activitate ale Centrului, după coordonarea lor cu Comitetul;

5) aprobă achiziționarea sau înstrăinarea, gajarea sau luarea de către Centru cu titlu de gaj, darea în arendă (cu excepția terenurilor proprietate publică a statului), darea în împrumut (credit), fidejusiune a bunurilor sau a drepturilor și a tranzacțiilor cu conflict de interes a căror valoare de piață constituie peste 10% din valoarea activelor Centrului, conform ultimei situații financiare, după consultare cu Comitetul;

6) selectează prin concurs public directorul și îl propune fondatorului spre numire. Procedura privind organizarea și desfășurarea concursului pentru ocuparea funcției de director al Centrului se aprobă de către Consiliu;

7) aprobă regulamentul Comitetului, selectează, numește și revocă membrii și președintele Comitetului, aprobă remunerarea lunară a acestora;

8) aprobă statul de personal al Centrului;

9) aprobă situațiile financiare ale Centrului, după consultarea lor cu Comitetul;

10) examinează entitatea de audit selectată de Comitet pentru efectuarea auditului situațiilor financiare;

11) aprobă entitatea/entitățile de audit selectată/selectate de Comitet pentru efectuarea auditului extern al proiectelor de asistență, precum și pentru auditul extern în alte scopuri;

12) aprobă atragerea mijloacelor suplimentare, inclusiv a fondurilor donatorilor și creditelor, pentru asigurarea activității Centrului;

13) ia decizii privind asigurarea transparenței procedurilor de achiziție a bunurilor, lucrărilor și serviciilor destinate atât acoperirii necesităților, cât și asigurării bazei tehnico-materiale a Centrului;

14) examinează raportul de audit, aprobă decizii asupra constatărilor și concluziilor auditorului și le prezintă fondatorului spre informare;

15) aprobă politica de remunerare a Centrului, inclusiv a directorului, în conformitate cu Hotărârea Guvernului nr. 743/2002 cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară;

16) aprobă, după caz, numai după examinarea prealabilă de către Comitet, restituirea/transferarea la bugetul de stat a mijloacelor financiare alocate din bugetul de stat în contul implementării programelor/proiectelor de eficiență energetică și nevalorificate la data închiderii anului bugetar, cu excepția mijloacelor financiare aferente proiectelor/programelor finanțate din surse externe.

17) aprobă bugetul anual al Centrului pentru anul următor, până la data de 20 decembrie a anului anterior anului bugetar, după consultarea acestuia cu Comitetul;

18) examinează, în contextul aprobării bugetului anual, devizul de cheltuieli pentru realizarea în anul următor de gestiune a activităților ce includ asigurarea suportului la implementarea politicilor în domeniile de competență ale Centrului, precum și pentru activitățile și atribuțiile delegate acestuia de fondator, după coordonarea acestuia cu Comitetul și îl prezintă fondatorului pentru aprobare;

19) decide asupra altor subiecte de importanță pentru Centrului, înaintate de fondator, Comitet și/sau director.

17. Consiliul este constituit din 7 (șapte) membri, persoane fizice, și se desemnează de către fondator pentru o perioadă de 4 (patru) ani. Componența nominală a membrilor Consiliului se stabilește prin ordin al fondatorului. Componența Consiliului este formată din: doi reprezentanți ai fondatorului, un reprezentant al Ministerului Finanțelor, un reprezentant al Ministerului Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, un reprezentant al Ministerului Muncii și Protecției Sociale, un reprezentant al societății civile și un reprezentant al partenerilor de dezvoltare/finanțatorilor. Reprezentanții societății civile și a partenerilor de dezvoltare/finanțatorilor se selectează conform unei procedurii similare prevăzute la punctul 46 pentru membrii Comitetului.

Angajații Centrului nu pot fi membri ai Consiliului.

18. La nivel colectiv, Consiliul trebuie să corespundă următoarelor cerințe:

1) toți membrii trebuie să dispună, cel puțin, de studii superioare în domeniu de activitate;

2) cel puțin patru membri trebuie să aibă, în ultimii 10 ani, experiență de minimum trei ani în domeniul economico-financiar sau energetic;

3) toți membrii trebuie să cunoască limba română, cu excepția reprezentanților partenerilor de dezvoltare/finanțatorilor.

19. Nu poate fi membru al Consiliului, sau dacă a fost aleasă, este revocată din funcție, persoana care:

1) nu întrunește, la nivel colectiv, cerințele stabilite la punctul 18;

2) are antecedente penale nestinse pentru cazurile de condamnare pentru escrocherie, sustragere de bunuri din avutul proprietarului prin însușire, delapidare sau abuz de serviciu, înșelăciune sau abuz de încredere, fals, depozitie mincinoasă, dare sau luare de mită, precum și pentru alte infracțiuni prevăzute de actele normative;

3) nu are dreptul, conform actelor normative sau prezentului Statut, să dețină calitatea de membru al Consiliului.

20. Împuternicirile Consiliului încetează:

1) la expirarea termenului pentru care a fost constituit, prevăzut la punctul 17;

2) la reducerea componenței Consiliului cu mai mult de jumătate.

21. Împuternicirile de membru al Consiliului încetează:

1) la cererea membrului;

2) la revocarea membrului de către entitatea care l-a delegat conform punctului 17;

3) în caz de deces al membrului;

4) în cazurile prevăzute la punctul 19.

22. În situațiile prevăzute la punctul 21, membrul nou-delegat se numește pe perioada pentru care a fost constituit Consiliul, prevăzută la punctul 17.

23. Membrii Consiliului participă personal la ședințele acestuia și poartă răspundere personală civilă, contravențională sau penală, după caz pentru deciziile adoptate.

24. Funcția de președinte al Consiliului este exercitată de către unul dintre reprezentanții fondatorului, ales și aprobat de Consiliu. Președintele Consiliului prezidează ședințele acestuia și exercită alte atribuții stabilite de prezentul Statut și regulamentul Consiliului. În cazul indisponibilității președintelui Consiliului de a convoca și de a prezida ședința, atribuțiile acestuia sunt exercitate de celălalt membru-representant al fondatorului. În cazul indisponibilității membrului-representant al fondatorului, atribuțiile președintelui sunt exercitate de membrul-representant al Ministerului Finanțelor. În cazul indisponibilității membrului-representant al Ministerului Finanțelor, atribuțiile președintelui sunt exercitate de un membru al Consiliului, aprobat de Consiliu.

25. Activitatea în calitate de membru al Consiliului și de secretar al Consiliului nu se remunerează.

26. Membrii Consiliului:

1) au dreptul de acces la orice informație referitoare la activitatea Centrului, respectând principiul confidențialității și prevederile legislației în vigoare privind protecția datelor cu caracter personal;

2) au obligația să respecte Statutul Centrului, să participe la ședințele Consiliului și să contribuie la realizarea funcțiilor și atribuțiilor care le revin;

27. Consiliul se întrunește în ședințe după necesitate, dar nu mai rar decât o dată în trimestru, și se convoacă la inițiativa președintelui acestuia sau a cel puțin 3 membri ai acestuia.

28. Ședințele Consiliului sunt deliberative dacă la ele participă peste 50% din numărul total de membri ai Consiliului și se pot desfășura în prezența membrilor, inclusiv utilizând mijloacele electronice, sau prin corespondență.

29. Modul de organizare și desfășurare a ședințelor Consiliului se stabilește în Regulamentul Consiliului.

30. Fiecare membru al Consiliului deține un singur vot. Hotărârile Consiliului se adoptă cu majoritatea simplă de voturi ale membrilor prezenți la ședință, cu excepția hotărârilor în privința cărora unul sau mai mulți membri au declarat un conflict de interese, care se adoptă cu votul unanim al celorlalți membri ai Consiliului. Dacă membrul Consiliului nu este de acord cu hotărârea adoptată, el are dreptul să prezinte opinia sa separată în scris și să solicite menționarea opiniei în procesul-verbal. Opinia separată se anexează la procesul-verbal al ședinței Consiliului.

31. Ordinea de zi, dezbaterile, concluziile și rezultatele obținute în urma ședințelor Consiliului sunt documentate.

32. Ședințele Consiliului Centrului se consemnează într-un proces-verbal, care reflectă în mod obligatoriu subiectele examinate în cadrul ședinței, informația privind înștiințarea membrilor Consiliului Centrului, lista membrilor prezenți și absenți, a altor participanți la ședință, luările de cuvânt din cadrul ședinței, hotărârile, rezultatul votării fiecărui subiect din ordinea de zi. Procesele-verbale sânt semnate de către toți membrii prezenți la ședința Consiliului.

33. Funcția de secretar al Consiliului este exercitată de un angajat al Centrului, care este numit de către Consiliu, la propunerea președintelui acestuia. Responsabilitățile secretarului Consiliului sunt stabilite în regulamentul Consiliului.

34. Directorul este organul executiv unipersonal al Centrului și activează conform cadrului normativ și prezentului Statut. Mandatul directorului este de 4 (patru) ani, cu posibilitatea reînnoirii acestuia.

35. Directorul este selectat prin concurs public de către Consiliu, numit și eliberat din funcție de către fondator.

36. Directorul este asistat de doi directori adjuncți, care sunt desemnați în funcție de către director. Directorii adjuncți se subordonează directorului, exercitând sarcinile, atribuțiile și obligațiile de funcție stabilite de către acesta.

37. Directorul exercită funcții de conducere a Centrului sub supravegherea Consiliului și gestionează activitatea executivă a Centrului. Directorul poartă răspundere personală (disciplinară, civilă, contravențională sau penală, după caz) pentru deciziile luate.

38. Directorul trebuie să fie cetățean ai Republicii Moldova, să cunoască limba română, să aibă studii superioare economice, juridice sau în domeniul energetic și, în

ultimii 10 ani, să aibă experiență de cel puțin trei ani în funcții cu atribuții din domeniul economico-financiar, energetic, al analizei economico-financiare, al evaluării și managementului de risc, al implementării de proiecte economice, al managementului, să aibă reputație bună și să cunoască o limbă de circulație internațională.

39. Directorul Centrului îndeplinește următoarele funcții:

- 1) conduce activitatea executivă a Centrului;
 - 2) este responsabil de îndeplinirea corespunzătoare a funcțiilor Centrului;
 - 3) acționează fără mandat în numele Centrului și reprezintă interesele Centrului în relațiile cu persoanele fizice sau juridice de drept public sau privat;
 - 4) coordonează procesul de elaborare a proiectului bugetului Centrului și statului de personal și le prezintă Consiliului spre aprobare;
 - 5) asigură executarea hotărârilor Consiliului și Comitetului de finanțare și risc și deciziilor fondatorului;
 - 6) elaborează, concomitent cu bugetul anual, indicatorii-cheie anuali de performanță și valorile-țintă a acestora, care cuprind domeniile de activitate ale Centrului, conform anexei la prezentul Statut și prezintă Comitetului de finanțare și risc pentru examinare și Consiliului pentru aprobare;
 - 7) asigură elaborarea manualelor operaționale specifice programelor/proiectelor/mecanismelor de finanțare ale Centrului și prezentarea spre aprobare Consiliului;
 - 8) aprobă schema de încadrare;
 - 9) aprobă fișele postului ale personalului Centrului;
 - 10) stabilește domeniile de activitate ale directorilor adjunct, precum și modul de înlocuire a acestora;
 - 11) angajează în funcții, modifică, suspendă și încetează raporturile de muncă cu personalul Centrului;
 - 12) încheie contracte cu persoane fizice, experți și/sau persoane juridice de drept privat și public, din țară sau de peste hotare, executorii de lucrări, furnizorii de bunuri și prestatorii de servicii, pentru asigurarea realizării misiunii și funcțiilor Centrului;
 - 13) aprobă achiziționarea sau înstrăinarea, gajarea sau luarea de către Centru cu titlu de gaj, darea în arendă, locațiune sau leasing ori darea în folosință, darea în împrumut (credit), fidejusiune a bunurilor sau a drepturilor și a tranzacțiilor cu conflict de interes a căror valoare de piață constituie, conform ultimei situații financiare:
 - a) până la 1% din valoarea activelor;
 - b) de la 1% până la 10% inclusiv din valoarea activelor, după consultare cu Comitetul.
- Dacă persoana interesată de tranzacția cu conflict de interes este directorul, aprobarea tranzacției este realizată de către Consiliu, după consultare cu Comitetul;
- 14) asigură gestionarea finanțelor publice și administrarea patrimoniului public al Centrului în conformitate cu principiul bunei guvernări și actele normative;
 - 15) exercită alte sarcini delegate de către fondator și/sau Consiliu, ce țin de activitatea Centrului.

40. Dreptul de primă semnătură pe actele Centrului aparține directorului. Directorul poate delega directorilor adjuncți unele funcții care îi revin, cu excepția funcțiilor de la punctul 39 subpunctele 5), 8), 9), 11). În lipsa directorului, funcțiile acestuia, inclusiv dreptul de primă semnătură sunt exercitate de către unul din directorii adjuncți, desemnat prin ordinul directorului, cu indicarea funcțiilor delegate.

Secțiunea a 3-a **Comitetul de finanțare și risc**

41. Comitetul este un organ colegial specializat al Centrului și se subordonează Consiliului.

42. Consiliul și directorul sunt obligați să coordoneze cu Comitetul, înainte de adoptare, hotărâri care țin de funcțiile Comitetului.

43. Comitetul exercită următoarele funcții:

1) examinează, înainte de adoptarea de către Consiliu, obiectivele strategice de dezvoltare, produsele/schemele de finanțare, actele normative interne ale Centrului referitoare la administrarea mijloacelor financiare alocate pentru implementarea programelor/proiectelor, conformitate și administrarea riscurilor;

2) examinează, înainte de aprobarea de către Consiliu, situațiile financiare, rapoartele anuale/finale privind progresul în implementarea programelor de stat, bugetul anual al Centrului care include și devizul de cheltuieli pentru realizarea în anul următor de gestiune a activităților ce includ asigurarea suportului la implementarea politicilor în domeniile de competență ale Centrului, precum și pentru activitățile și atribuțiile delegate acestuia de fondator;

3) examinează, înainte de aprobarea de către Consiliu, indicatorii-cheie anuali de performanță și valorile-țintă a acestora, care cuprind domeniile de activitate ale Centrului, conform anexei la prezentul Statut;

4) monitorizează și evaluează progresul în implementarea programelor/proiectelor de asistență;

5) supraveghează alinierea programelor/proiectelor de asistență financiară la misiunea, funcțiile, strategia de dezvoltare a Centrului și la actele normative;

6) aprobă finanțarea proiectelor pentru implementarea măsurilor de eficiență energetică în domeniile de activitate ale Centrului, în urma examinării raportului de evaluare a dosarelor solicitanților de suport financiar;

7) examinează achiziționarea sau înstrăinarea, gajarea sau luarea de către Centru cu titlu de gaj, darea în arendă, locațiune sau leasing ori darea în folosință, darea în împrumut (credit), fidejusiune a bunurilor sau a drepturilor și a tranzacțiilor cu conflict de interes a căror valoare de piață constituie peste 1% din valoarea activelor Centrului, conform ultimei situații financiare, și prezintă pentru aprobare:

a) directorului – tranzacțiile menționate a căror valoare de piață constituie cel puțin 1% și cel mult 10% inclusiv din valoarea activelor;

b) Consiliului – tranzacțiile menționate a căror valoare de piață constituie peste 10% din valoarea activelor;

8) examinează, prin prisma evaluării riscurilor de continuitate și implementare a programelor/proiectelor de eficiență energetică finanțate din alocațiile bugetului de stat, precum și a angajamentelor față de beneficiarii acestora, înainte de adoptarea de către Consiliu, fezabilitatea restituirii/transferului mijloacelor financiare alocate din bugetul de stat și nevalorificate la data încheierii anului bugetar, cu excepția mijloacelor financiare aferente proiectelor/programele finanțate din surse externe;

9) evaluează riscurile asociate programelor/proiectelor, produselor/mecanismelor de finanțare (riscul de credit, riscul de piață, riscul operațional, riscul reputațional), pentru a constata adecvarea acestora în raport cu apetitul la risc al Centrului, și prezintă Consiliului și directorului recomandări privind ajustările necesare ale strategiei de dezvoltare, politicilor, actelor normative, inclusiv a celor interne;

10) informează Consiliul cu privire la rezultatele auditului și constatările acestuia;

11) informează, după caz, partenerii de dezvoltare cu privire la riscurile asociate programelor/proiectelor, produselor/mecanismelor de finanțare, activității operaționale a Centrului (riscul de credit, riscul de piață, riscul operațional, riscul reputațional, alte riscuri), fără coordonare preventivă cu directorul, Consiliu sau fondatorul;

12) monitorizează procesul de raportare financiară și transmite recomandări sau propuneri Consiliului pentru a asigura integritatea acesteia;

13) selectează entitatea/entitățile de audit care efectuează auditul situațiilor financiare, după caz, auditul proiectelor de asistență tehnică sau financiară, precum și pentru auditul în alte scopuri și prezintă entitatea/entitățile de audit selectate Consiliului pentru examinare sau aprobare.

44. Comitetul poate înainta Consiliului pentru examinare și soluționare oricare alte subiecte legate de activitatea Centrului, dacă acestea nu constituie atribuții exclusive ale Consiliului.

45. Comitetul este constituit din 5 (cinci) membri, persoane fizice, selectați și aprobați de către Consiliu pentru o perioadă de patru ani. Membrii Comitetului pot fi realeși pentru mai multe mandate.

46. Desemnarea membrilor Comitetului se efectuează în baza unei selecții și evaluări prealabile efectuate de către Consiliu. Procedura de selectare se stabilește de către Consiliu. În scopul evaluării, Consiliul antrenează cel puțin 2 (doi) experți independenți și - persoane fizice în domeniul recrutării resurselor umane sau o persoană juridică specializată în recrutarea resurselor umane care va implica în procesul de selectare 1 (unu) reprezentant al finanțatorilor/comunitatea donatorilor, sau creează o comisie de evaluare, formată din: un membru al Consiliului delegat de Consiliu, director, directori adjuncți, șeful subdiviziunii responsabile de managementul resurselor umane din cadrul Centrului și 2 (doi) experți independenți în domeniul recrutării resurselor umane și 2 (doi) reprezentant al finanțatorilor/comunitatea donatorilor.

47. Membrii Comitetului trebuie să exercite atribuțiile cu onestitate, integritate, obiectivitate și loialitate, să dedice suficient timp și prudență în exercitarea acestora, precum și să respecte strict prevederile actelor normative și ale prezentului Statut.

48. La nivel colectiv, Comitetul trebuie să corespundă cel puțin următoarelor cerințe:

1) toți membrii să aibă studii superioare în domeniul economico-financiar, energetic sau juridic;

2) toți membrii trebuie să fie independenți;

3) membrii să aibă, în ultimii 10 ani, experiență de minimum trei ani în cel puțin unul din următoarele domenii: economico-financiar, energetic, drept economic și/sau financiar;

4) cel puțin 3 (trei) membrii să cunoască limba română;

5) cel puțin 2 (doi) membri sunt reprezentanții partenerilor de dezvoltare/finanțatorilor;

6) toți membrii să nu fie expuși politic.

49. Se consideră că un membru este independent conform punctului 48 subpunctul 2) dacă corespunde următoarelor cerințe:

1) nu este membru al organului de conducere al Centrului, al finanțatorilor și nu a îndeplinit o astfel de funcție în ultimii 5 (cinci) ani;

2) nu este angajat al fondatorului, al Centrului, al finanțatorilor și nu ar fi avut un astfel de raport de muncă în ultimii 5 (cinci) ani;

3) nu are și nu a avut în ultimul an relații economice cu Centrul, fie personal, fie ca acționar, asociat, membru al organelor de conducere, salariat al unei persoane juridice care are sau a avut în ultimul an astfel de relații economice cu Centrul, dacă prin caracterul lor substanțial (mai mult de 1% din valoarea capitalului propriu) tranzacțiile economice sunt de natură de a-i afecta obiectivitatea;

4) nu este și nu a fost în ultimii 2 (doi) ani auditor al Centrului sau acționar/asociat, angajat al entității de audit care realizează sau a realizat auditul situațiilor financiare ale Centrului;

5) nu a fost membru al Comitetului mai mult de 2 (două) mandate;

6) nu este persoană afiliată membrilor organelor de conducere ale Centrului. Relația de afiliere se determină în conformitate cu art. 203, alin. (2) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002.

50. Membrii Comitetului trebuie să dispună de reputație bună, experiență, cunoștințe și abilități adecvate naturii activităților desfășurate de Centru, pentru a asigura o înțelegere a responsabilităților care le revin și pentru a asigura o comunicare colectivă eficientă privind subiectele care urmează a fi discutate în cadrul ședințelor Comitetului.

51. Se consideră că persoana înaintată în funcția de membru al Comitetului are:

1) reputație bună – dacă totalitatea informațiilor oficiale despre aceasta confirmă profesionalismul, onestitatea, integritatea și posedarea altor calități care dovedesc că această persoană va activa în conformitate cu actele normative și nu va acționa în periclitarea siguranței și credibilității Centrului. La evaluarea reputației se va ține cont, cel puțin, dacă persoana nu se află sub urmărire penală, nu are calitatea de inculpat, nu are antecedente penale, nu există probe care ar demonstra că în ultimii cinci ani persoana a purtat răspundere pentru infracțiuni economice, evaziune fiscală și escrocherii;

2) experiență adecvată – dacă are, în ultimii 10 ani, o experiență de cel puțin trei ani cumulativi în funcții din domeniile: energetic, dezvoltare durabilă, financiar, contabilitate, analiză și evaluări economico-financiare, audit, evaluare și managementul de risc, implementarea de proiecte economice, drept economic, management;

3) cunoștințe adecvate – dacă are cel puțin studii superioare în științe economice, juridice sau unele științe exacte (fizică, matematică, inginerie, informatică, energetică);

4) abilități adecvate – dacă posedă capacități de analiză și sinteză economico-financiară și/sau socială și/sau juridică, gândire strategică, capacități de soluționare a problemelor, competențe de guvernare corporativă, capacități de comunicare, capacitatea de a lua decizii în mod independent.

52. Împuternicirile Comitetului se suspendă, până la înlăturarea neconformităților, în următoarele condiții:

1) nerespectarea prevederilor punctului 48;

2) reducerea componenței Comitetului cu mai mult de jumătate din membrii acestuia.

53. Împuternicirile de membru al Comitetului încetează:

1) la cererea membrului;

2) la revocarea membrului de către Consiliu;

3) în caz de deces al membrului;

4) dacă membrul nu întrunește prevederile punctelor 48 și 50.

54. În situațiile prevăzute la punctul 53, membrul nou al Comitetului se desemnează pe perioada pentru care a fost constituit Comitetul, prevăzută la punctul 45.

55. Membrii Comitetului participă personal la ședințele acestuia, iar calitatea de membru nu poate fi mandatată unei alte persoane.

56. Activitatea în calitate de membru al Comitetului se remunerează, cu excepția cazurilor de incompatibilitate prevăzute de actele normative. Remunerarea lunară pentru fiecare membru, inclusiv pentru președintele Comitetului, se stabilește anual de către Consiliu. Remunerarea lunară nu poate depăși 50% din salariul mediu lunar brut înregistrat în ansamblu de Centru în anul de gestiune precedent momentului aprobării remunerării. Președintele Comitetului are o remunerare mai mare decât membrii acestuia. Pentru primul an de activitate a Comitetului, baza de calculare a remunerării membrilor Comitetului este salariul mediu brut prevăzut în bugetul Centrului pentru anul în curs.

57. Membrii Comitetului:

1) au dreptul de acces la orice informație și date necesare pentru a-și îndeplini atribuțiile, respectând principiul confidențialității și prevederile actelor normative privind protecția datelor cu caracter personal;

2) au obligația să participe la ședințele Comitetului și să contribuie la realizarea funcțiilor și atribuțiilor care le revin.

58. Comitetul se întrunește pe măsura necesității, dar nu mai rar de o dată în trimestru, și se convoacă la inițiativa președintelui acestuia sau a cel puțin doi membri. Consiliul și directorul pot solicita convocarea Comitetului ori de câte ori este necesar, iar președintele nu poate respinge solicitarea acestora, dacă solicitarea ține de funcțiile Comitetului.

59. Președintele Comitetului se numește de către Consiliu din rândul membrilor independenți ai Comitetului. În cazul indisponibilității președintelui Comitetului de a convoca și de a prezida ședința, aceste atribuții sunt exercitate de un alt membru independent al Comitetului, desemnat de președinte. În cazul indisponibilității acestuia, atribuțiile președintelui sunt exercitate de un membru desemnat de Comitet.

60. Ordinea de zi, dezbaterile, concluziile și rezultatele obținute în urma ședințelor Comitetului sunt documentate.

61. Modul de organizare și desfășurare a ședințelor Comitetului se stabilește în regulamentul Comitetului.

62. Fiecare membru al Comitetului deține un singur vot. Hotărârile Comitetului se adoptă cu majoritatea voturilor membrilor desemnați ai Comitetului, cu excepția hotărârilor în privința cărora unul sau mai mulți membri au declarat un conflict de interese, care se adoptă cu votul unanim al celorlalți membri ai Comitetului. Dacă membrul Comitetului nu este de acord cu hotărârea adoptată, el are dreptul să prezinte opinia sa separată în scris și să solicite menționarea acestui fapt în procesul-verbal. Opinia separată se anexează la procesul-verbal al ședinței Comitetului.

63. Rezultatele votului fiecărui subiect în cadrul ședințelor prin corespondență se înscrie într-un buletin de vot, semnat de membrul Comitetului. Toate hotărârile Comitetului urmează să fie consemnate în procesul-verbal al ședinței, semnat de membrii prezenți la ședință, care include în mod obligatoriu cel puțin subiectele examinate în cadrul ședinței, lista membrilor prezenți și absenți, a altor participanți la ședință, luările de cuvânt din cadrul ședinței, rezultatul votării fiecărui subiect din ordinea de zi.

64. Membrul Comitetului poartă răspundere personală (civilă, contravențională sau penală, după caz) pentru deciziile adoptate. În cazul luării de către membrii Comitetului a unor decizii comune care sunt în contradicție cu prezentul Statut, actele normative ale Republicii Moldova, aceste persoane poartă răspundere patrimonială solidară în mărimea prejudiciului cauzat. Membrul Comitetului este exonerat de răspundere patrimonială solidară pentru decizia Comitetului dacă a votat împotriva luării deciziei de către Comitet și opinia sa separată este anexată la procesul-verbal al ședinței Comitetului sau este consemnată în procesul-verbal.

65. Lucrările de secretariat ale Comitetului sunt realizate de către secretarul Consiliului.

66. În funcție de subiectele examinate, la ședința Comitetului pot fi invitați, fără drept de vot, reprezentanții partenerilor de dezvoltare și ai finanțatorilor.

Capitolul IV

FINANȚAREA ȘI PATRIMONIUL CENTRULUI

67. Bugetul Centrului se aprobă în corespundere cu regulile stabilite în Legea nr. 181/2014. Resursele financiare atrase din surse externe sânt administrate de către Centru în conformitate cu art. 44 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014.

68. Finanțarea activității Centrului se va efectua din mijloace financiare:

1) alocate de la bugetul de stat pentru asigurarea suportului la implementarea politicilor în domeniile sale de activitate, inclusiv pentru măsurile finanțate din Fondul de reducere a vulnerabilității energetice, prevăzute la art. 5, alin. (1), lit. b) din Legea nr.241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice;

2) colectate în cadrul schemei de obligații, conform prevederilor art.8 din Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică;

3) alocate pentru exercitarea unor atribuții suplimentare delegate de către fondator, inclusiv pentru gestionarea, monitorizarea și controlul programelor și proiectelor de implementare a măsurilor în domeniile de activitate, în mărime de până la 10% din bugetul programelor și proiectelor respective;

4) sub formă de donații, granturi, veniturile financiare obținute ca urmare a administrării mijloacelor financiare atrase din surse externe, conform acordurilor;

5) obținute din prestarea serviciilor și efectuarea lucrărilor;

6) chirie sau darea în arendă a bunurilor Centrului;

7) vânzarea activelor fixe și bunurilor materiale ale Centrului.

69. Mijloacele financiare indicate la punctul 68, permise de la bugetul de stat, se gestionează prin contul trezorerial.

70. Mijloacele financiare, altele decât cele prevăzute la punctul 68, se gestionează prin contul trezorerial sau prin conturile bancare ale Centrului.

71. Soldul mijloacelor financiare, sunt gestionate conform următoarelor:

1) soldurile temporar libere, gestionate prin contul trezorerial, pot fi plasate/investite conform art.62, alin.(4) din Legea nr.181/2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale (în continuare – Legea nr.181/2014), în baza solicitărilor Centrului către Ministerul Finanțelor, iar soldurile gestionate prin conturile bancare pot fi plasate/investite conform politicii investiționale a Centrului și/sau prevederilor acordurilor cu partenerii de dezvoltare;

2) soldurile mijloacelor financiare, inclusiv permise din surse externe pentru proiectele finanțate din aceste surse, formate până la data încheierii anului bugetar sânt accesibile pentru utilizare în aceleași scopuri în anul bugetar următor doar dacă acestea sânt prevăzute în bugetele corespunzătoare;

72. Înstrăinarea/vânzarea și casarea patrimoniului Centrului se vor efectua cu acordul scris al fondatorului, conform prevederilor actelor normative și a prezentului Statut.

73. Achizițiile de bunuri, lucrări și servicii se efectuează în conformitate cu actele normative ale Republicii Moldova, cu excepția achizițiilor realizate conform prevederilor acordurilor de asistență, dacă acordurile prevăd astfel de cerințe.

Capitolul V

EVIDENȚĂ, DĂRILE DE SEAMĂ ȘI DEZVĂLUIREA INFORMAȚIEI

74. Centrul ține evidența contabilă și întocmește situațiile financiare în conformitate cu prevederile legislației în domeniul contabilității și prezintă rapoartele statistice, situațiile financiare și alte rapoarte în conformitate cu prevederile cadrului normativ.

75. Centrul ține evidența contabilă separată și transparentă a mijloacele financiare permise, asigurând evidența cel puțin pe fiecare sursă de finanțare prevăzută la punctul 73 și pe fiecare entitate parteneră de finanțare.

76. Situațiile financiare anuale ale Centrului sunt auditate de către o entitate de audit în conformitate cu actele normative.

77. Centrul plasează pe pagina sa web oficială cel puțin:

1) situațiile financiare anuale și rapoartele de audit ale acestora – în termen de 120 de zile de la sfârșitul fiecărui an de gestiune;

2) informația privind membrii Consiliului și ai Comitetului (numele, prenumele, funcția deținută) – în termen de 10 zile de la data desemnării lor;

3) informația privind programele/proiectelor implementate, care conține cel puțin următoarele: lista acestora, divizate în cele expirate și care se implementează la momentul raportării; durata de implementare, denumirea finanțatorului, sursa de finanțare (bugetul de stat, asistență financiară și/sau tehnică), valoarea pecuniară totală și cea executată până la data raportării, gradul de executare al sarcinilor, executanții proiectelor – de două ori pe an: până la data de 30 martie, pentru situația de la sfârșitul anului precedent, și până la 30 august, pentru situația de la 30 iunie;

4) raportul cu privire la implementarea Planului național integrat privind energia și clima în anul precedent de gestiune, pe care îl prezintă fondatorului și Guvernului pentru informare, până la data de 31 mai al anului următor perioadei de gestiune;

5) raportul privind aplicarea schemei de obligații pentru anul calendaristic precedent, pe care îl prezintă fondatorului pentru informare, până la data de 31 mai al anului următor perioadei de gestiune;

6) raport privind activitatea desfășurată de Centru în anul precedent, pe care îl prezintă fondatorului pentru informare, până la data de 31 mai al anului următor perioadei de gestiune.

78. Controlul asupra activității financiare a Centrului îl exercită fondatorul, Consiliul Centrului și alte organe abilitate cu acest drept.

Capitolul VI

CONFIDENȚIALITATEA ȘI CONFLICTUL DE INTERESE

79. Angajații Centrului sunt obligați să respecte confidențialitatea oricăror date și informații de serviciu, care, în conformitate cu actele normative, sunt declarate confidențiale.

80. Clauza de confidențialitate se include în contractul de muncă încheiat cu angajatul Centrului în condițiile Codului muncii al Republicii Moldova nr.154/2003.

81. Situația conflictului de interese se soluționează în conformitate cu prevederile Codului civil al Republicii Moldova nr.1107/2002 și actele normative interne ale Centrului.

Capitolul VII

INSTRUMENTELE FINANCIARE ALE CENTRULUI ȘI MANAGEMENTUL PROIECTELOR/PROGRAMELOR

82. Pentru finanțarea proiectelor/programelor în domeniile de activitate, Centrul dezvoltă și pune în aplicare instrumente/măsurii financiare în conformitate cu prevederile Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică, Legii nr.241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice, cu hotărârile de Guvern și acordurile semnate cu partenerii de dezvoltare și donatorii.

83. Principiile, procedurile și regulile ce urmează a fi aplicate la implementarea fiecărui instrument financiar se descriu în manualul operațional specific fiecărui instrument financiar.

Manualul operațional va conține prevederi cu referire la proiectul/programul finanțat de către Centru, măsurile eligibile de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă în cadrul proiectului/programului finanțat, criteriile de eligibilitate aplicate față de solicitanții de finanțare, termenii, condițiile și etapele de parcurs pentru obținerea finanțării, documentele necesare a fi prezentate de către solicitanții de finanțare, bugetele alocate, instrumentele de finanțare aplicabile, aspecte privind implementarea proiectelor/programelor și monitorizarea realizării acestora; monitorizarea post-implementare a proiectelor finanțate.

84. Centrul este în drept să dezvolte și să pună în aplicare instrumente/măsuri de finanțare prin combinarea resurselor financiare externe cu mijloacele financiare pe care le administrează în conformitate cu art. 8 alin.(11) din Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică și art. 5 alin.(1) lit. b) din Legea nr.241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice.

85. La implementarea mecanismului de acordare a ajutorului financiar pentru eficientizarea consumului de resurse energetice, în sensul art. 5, alin.(1), lit. b) din Legea nr.241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice, în cooperare cu partenerii de dezvoltare/comunitatea finanțatorilor/donatorilor, Centrul este în drept să adopte mecanisme flexibile de finanțare în conformitate cu acordurile și/sau memorandumurile semnate cu aceștia, care ar putea include perceperea de contribuții de la beneficiarii programelor de ajutor financiar, colectate într-un cont bancar dedicat acestor programe, în mărimea și modul stabilit de Guvern.

INDICATORI-CHEIE DE PERFORMANȚĂ*

Nr. crt.	Denumirea indicatorilor-cheie de performanță	Sursa de informare	Valoare de referință	Valoare-tintă
1.	Gradul de procesare a cererilor de calificare și înregistrare a specialiștilor în registrele deținute (%)	Monitorizarea, evaluarea și raportarea realizării activităților		
2.	Implementarea activităților din Planului Național în domeniul Energiei și Climei de care este direct responsabil CNED: <ul style="list-style-type: none"> • Numărul activităților (unități) • Gradul de realizare (%) 	Monitorizarea, evaluarea și raportarea realizării activităților		
3.	Numărul de proiecte de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabile aprobate spre finanțare (unități)	Monitorizarea, evaluarea și raportarea realizării activităților		
4.	Gradul de valorificare a mijloacelor financiare alocate proiectelor de eficiență energetică și valorificare a surselor regenerabile de energie în (%): <ul style="list-style-type: none"> • sectorul public • sectorul rezidențial 	Monitorizarea, evaluarea și raportarea realizării activităților		
5.	Implementarea acțiunilor/ evenimentelor de promovare a eficienței energetice și utilizarea surselor de energie regenerabilă conform planului anual de acțiuni al CNED (seminare, conferințe, mese rotunde și expoziții, etc.): <ul style="list-style-type: none"> • Numărul de acțiuni/evenimente realizate (unități) • Gradul de implementare al acțiunilor/ evenimentelor (%) 	Monitorizarea, evaluarea și raportarea realizării activităților		
6.	Economiile de energie obținute prin programele implementate (separat pe fiecare program), ktep	Monitorizarea, evaluarea și raportarea realizării activităților		
7.	Volumul energie regenerabilă produse urmare a implementării programelor aprobate, MWh	Monitorizarea, evaluarea și raportarea realizării activităților		
8.	Reducerea de CO ₂ prin programele implementate, tCO ₂	Monitorizarea, evaluarea și raportarea realizării activităților		

9.	Suprafață reabilitată energetic a clădirilor din (m ²): <ul style="list-style-type: none"> • Sectorul rezidențial • Sectorul public 	Monitorizarea, evaluarea și raportarea realizării activităților		
----	---	---	--	--

Notă:

¹Lista indicatorilor-cheie de performanță poate fi completată anual de Consiliu. Valorile-țintă vor fi stabilite anual de Consiliu, în colaborare cu directorul, în funcție de prioritățile naționale, oportunitățile de dezvoltare în regiune și alți indicatori relevanți.

STRUCTURA
Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă

Fondatorul

Consiliul

Serviciul audit intern

Comitetul de finanțare și risc

Director

Implementare programelor/proiectelor de eficiență energetică și energie regenerabilă prin gestionarea, monitorizarea și controlul proiectelor de suport financiar pentru măsurile de eficiență energetică

Director adjunct

Direcția implementare programe și proiecte

Unități de implementare a programelor și proiectelor (aprobate prin ordinul directorului) (UIP vouchere, UIP Super ESCO, etc.)

Fondul pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial (secție)

Secția primire dosare, evaluare conformitate și riscuri prefinanțare

Serviciul monitorizare conformitate și riscuri postfinanțare

Asigurarea conformității politicilor publice în domeniul eficiență energetică și valorificarea surselor de energie regenerabilă

Director adjunct

Direcția conformitate politici în domeniul eficiență energetică și valorificarea surselor de energie regenerabilă

Secția calificare și conformitate a implementării politicilor publice de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă

Secția dezvoltare programe de eficiență energetică și relații externe

Secția analiză și raportare

Management administrativ/instituțional

Direcția juridică și achiziții

Secția consultanță, comunicare și informare

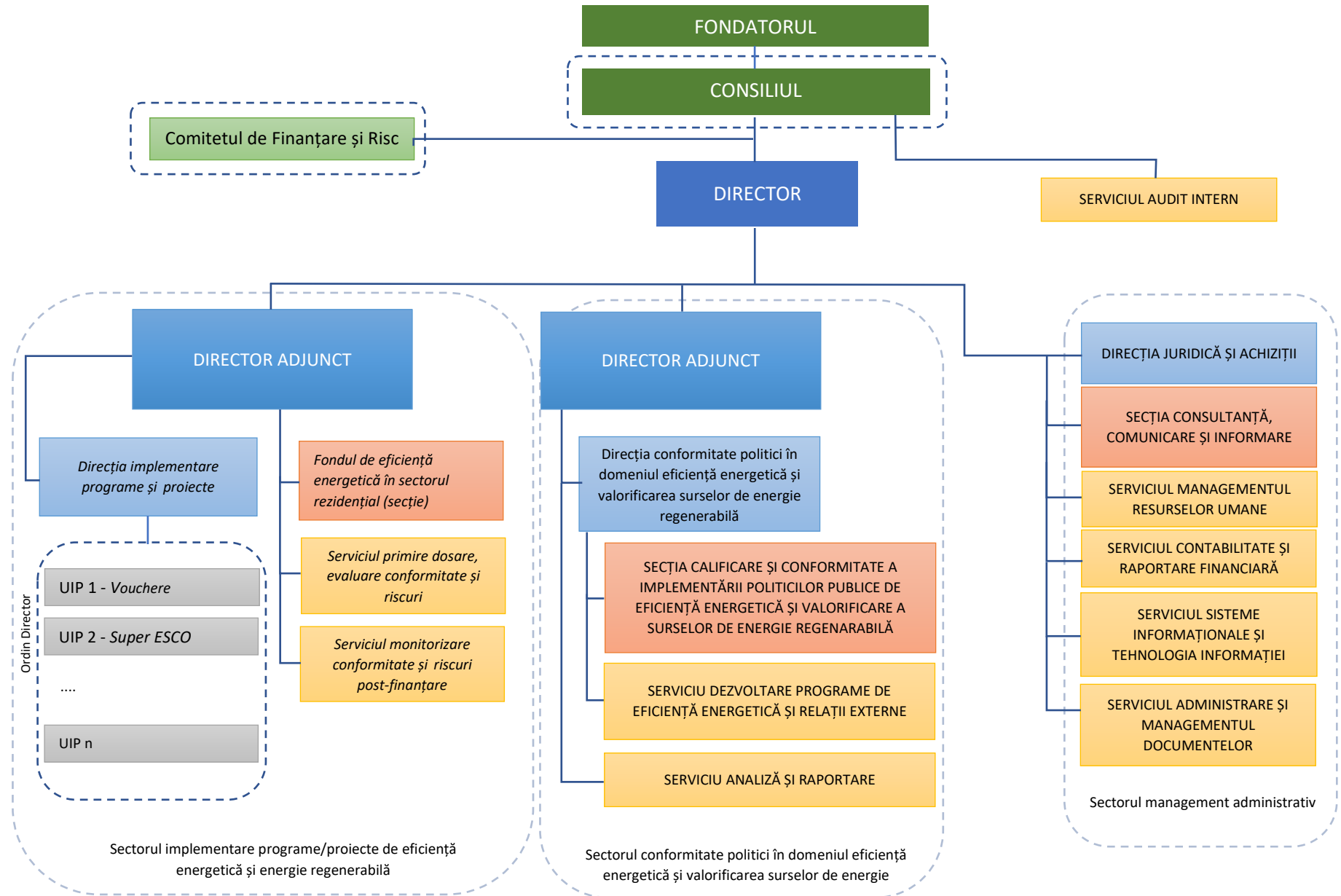
Serviciul managementul resurselor umane

Serviciul contabilitate și raportare financiară

Serviciul sisteme informaționale și tehnologia informației

Serviciul administrare și managementul documentelor

Organigrama Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă

Notă informativă
la proiectul hotărârii de Guvern cu privire la organizarea și funcționarea Instituției
Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă

1.	Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
	Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă a fost elaborat de către Ministerul Energiei (în continuare – proiect) cu suportul partenerilor de dezvoltare.
2.	Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
	<p>Implementarea reglementărilor privind eficiența energetică a evidențiat numeroase provocări, cum ar fi resursele financiare insuficiente, lipsa stimulentele financiare și a accesului la instrumente financiare preferențiale, precum și barierele juridice.</p> <p>Adoptarea de către Republica Moldova a unui cadru legislativ și de reglementare conform cu standardele și cele mai bune practici ale UE reprezintă un prim pas important pentru dezvoltarea unor piețe competitive de energie electrică și gaze naturale. Cu toate acestea, ritmul actual de implementare a legislației adoptate este lent, deoarece anumite prevederi legislative este condiționat de crearea de noi instituții, dezvoltarea de noi capacități instituționale și/sau adoptarea actelor normative în sectoare aferente.</p> <p>În sectorul energetic al Republicii Moldova persistă mai multe vulnerabilități. Dependența ridicată de gazele naturale și energia electrică din import, datoriile istorice (cauzate în mare parte urmare a tarifelor stabilite în trecut care nu reflectau pe deplin costurile suportate de către întreprinderile energetice), puterea de cumpărare scăzută a consumatorilor (sărăcia energetică), sistemele învechite de generare a energiei electrice și termice, sistemele centralizate de alimentare cu energie termică ineficiente, au condus la o performanță slabă a sectorului energetic de astăzi.</p> <p>Reformele instituționale realizate până în prezent, cu referire la entitățile publice cu statut de administrare și implementare a politicilor publice în sectorul energetic, nu au asigurat o consolidare suficientă și durabilă a eficienței energetice a economiei naționale, pornind de la forma organizatorico-juridică de organizare (autoritate administrativă), afectând în special independența în gestiunea financiară, formarea a fondurilor de finanțare a proiectelor de eficiență energetică și reducerea vulnerabilităților menționate, atragerea, menținerea și motivarea specialiștilor cu experiență performantă în domeniul de referință.</p> <p>În conformitate cu Strategia energetică a Republicii Moldova până în 2030 (HG nr.102/2013), principalele sectoare din sectorul energetic care trebuie să fie dezvoltate în viitor rămân aceleași, cum ar fi eficiența energetică, energia din surse regenerabile, energia electrică, gazele naturale și energia termică. Aceste provocări vor fi abordate în intervenția preconizată a statului, prin consolidarea instituțională a implementării politicilor publice din sectorul energetic.</p> <p>În condițiile resurselor energetice interne insuficiente, eficiența energetică este una din prioritățile de bază stabilite în Strategia energetică, iar creșterea eficienței energetice este una dintre activitățile care pot fi controlate de către stat. Cu toate acestea, în scopul de a asigura progresele și de a sprijini o dezvoltare durabilă, <i>economia națională are nevoie de un cadru instituțional puternic, care urmează să fie obținut printr-un mecanism de reformă administrativă bine argumentată, de consolidare și de dezvoltare a capacităților</i> și, în final, de un suport al partenerilor de dezvoltare pentru consolidarea politicilor și planurilor, precum și de punere în aplicare a acestora. În următoarele</p>

perioade (2023-2025), cu suportul partenerilor de dezvoltare urmează a fi lansate mai multe proiecte ce stimulează implementarea mai multor măsuri de eficiență energetică.

Pentru consolidarea cadrului instituțional și asigurarea realizării pertinente a obiectivelor prevăzute la art.5, alin.(3) din Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (în continuare – Legea nr.139/2018), se impune necesitatea fortificării instituționale a entității publice de suport, prin:

- îmbunătățirea guvernanței corporative, prin diversificarea procesului decizional, implementării mecanismului de decizii colective, ceea ce determină diminuarea riscului de concentrare decizională;

- restructurarea proceselor interne decizionale și administrative, prin fortificarea controlului intern și managementul riscurilor;

- administrarea eficientă și transparentă a procesului de finanțare a proiectelor/programelor în domeniile de responsabilitate ale instituției;

- asigurarea condițiilor favorabile pentru atragerea și menținerea persoanelor calificate în domeniile de responsabilitate ale instituției publice și reducerii ratei de fluctuație a personalului (în cadrul Agenției pentru Eficiență Energetică se constată un interes redus al persoanelor calificate și cu experiență de a se angaja într-o funcție publică (motivare salarială redusă în comparație cu alte posturi similare din sectorul privat).

În acest scop, prin Legea nr.113/2023 pentru modificarea Legii nr.139/2018, Parlamentul a operat modificări substanțiale la Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică. Modificările operate au vizat inclusiv prevederile art.11 din Legea nr.139/2018, care conțin reglementări referitoare la entitatea responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice. Urmare modificărilor operate, structura organizațională responsabilă de asigurarea implementării politicilor publice în domeniul energetic are forma juridică de organizare de instituție publică. Potrivit art.II alin.(1) subalin.2) lit. c) din Legea nr.113/2023, Guvernul, în termen de 12 luni, urmează să elaboreze actele normative necesare pentru implementarea acestei legi, inclusiv cu privire la organizarea și funcționarea instituției publice de suport. Astfel, intervenția preconizată a statului (de aprobare a proiectului hotărârii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea Centrului Național pentru Energie Durabilă) are ca scop asigurarea executării prevederilor normelor menționate.

Astfel, elaborarea proiectului hotărârii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă, propuse de prezenta Analiză a impactului are la bază necesitatea reorganizării prin transformare a autorității administrative Agenția pentru Eficiență Energetică în Instituția Publică Centrul Național pentru Energie Durabilă (în continuare – Centrul) și reglementarea modului de organizare și funcționare a noii entități publice, asigurând implementarea proiectelor de eficiență energetică și valorificării surselor de energie regenerabile prin prisma unei guvernante corporative conform celor mai bune practici din sectorul financiar, bazate pe independența și transparența decizională, precum și pe reducerea riscurilor de conflicte de interese.

Intervenția preconizată a statului (de aprobare a proiectului hotărârii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea Centrului Național pentru Energie Durabilă) referitoare la modificarea formei organizatorico-juridice a entității publice responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă, din autoritatea administrativă în instituție publică, precum și organizarea și funcționarea acesteia, este determinată și de necesitatea executării prevederilor Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, care prevede conform art.11, că instituția cu statut de persoană juridică care coordonează și organizează activitățile orientate spre asigurarea implementării politicii de stat în domeniile sale de

competență, este instituția publică de suport, funcția de fondator a căreia este exercitată, în numele statului, de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei (Ministerul Energiei).

Intervenția preconizată a statului va contribui la fortificarea capacităților instituției publice pentru:

- asigurarea suportului la realizarea măsurilor de implementare a politicii de stat în domeniul eficienței energetice, precum și valorificării surselor de energie regenerabilă;
- atragerea și gestionarea resurselor financiare în vederea finanțării și promovării proiectelor și programelor în domeniile de responsabilitate;
- acordarea asistenței organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei la elaborarea proiectelor de acte normative și documentelor de politici, la monitorizarea implementării acestora, precum și la elaborarea documentelor normativ-tehnice, inclusiv a standardelor în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă;
- crearea, administrarea, mentenanța și dezvoltarea Sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice;
- acordarea de asistență consultativă și informațională consumatorilor/agenților economici/organizațiilor necomerciale, precum și autorităților administrației publice locale în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă;
- monitorizarea și colectarea a datelor referitoare la activitățile în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă;
- fortificarea capacităților în domeniul finanțării proiectelor/programelor în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă;
- atragerea personalului calificat pentru realizarea eficientă a misiunii și funcțiilor cu care este abilitată această instituție.

Printre prioritățile de bază prevăzută în intervenția preconizată a statului se identifică faptul că Centrul va administra **Fondul de eficiență energetică în sectorul rezidențial**, care ar asigura implementarea măsurilor de eficiență energetică a construcțiilor din sectorul rezidențial, prin prisma programelor/proiectelor de finanțare. Necesitatea funcționării fondului derivă din problemele identificate în sectorul rezidențial referitoare la performanța și eficiența energetică foarte redusă a părții preponderente a locuințelor.

Merită de menționat faptul că eficientizarea energetică a clădirilor reprezintă prioritatea nr. 2 din planul Național „*Construim Moldova Europeană*” aprobat de Guvern, iar lansarea mai multor programe Guvernamentale în domeniul eficienței energetice inclusiv a Fondului pentru Eficiență Energetică în sectorul rezidențial, care ar contribui la implementarea planului sus menționat, este dependentă de aprobarea proiectului Hotărârii de Guvern cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice „*Centrul Național pentru Energie Durabilă*”.

Mai mult ca atât, aprobarea Hotărârii de Guvern reprezintă o condiționalitate în vederea obținerii tranșei III din cadrul asistenței macro-financiare a UE în valoare de 150 mil Euro.

Totodată, este de menționat că necesitatea creșterii capacităților AEE și instituirea Fondului pentru Eficiență Energetică a fost recomandată și de Secretariatul Comunității Energetice în Raportul Anual, iar acest subiect este de actualitate în cadrul discuțiilor cu partenerii de dezvoltare (BERD, BEI, PNUD, USAID, BM, AFD, KfW, Delegația UE etc.), care sunt gata să acorde suport financiar pentru implementarea proiectelor în domeniul eficienței energetice și valorii surselor de energie regenerabilă, cu condiția că aceste mijloace financiare vor putea fi absorbite și valorificate corespunzător.

3.	Descrierea gradului de compatibilitate a prevederilor proiectului cu legislația Uniunii Europene
	Prezentul proiect de act normativ nu are drept scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.
4.	Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi
	<p>Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă, dispune reorganizarea autorității administrative Agenția pentru Eficiență Energetică prin transformare în Instituția Publică Centrul Național pentru Energie Durabilă, în care Ministerul Energiei va exercita în numele statului funcția de fondator al acesteia.</p> <p>Centrul va avea misiunea de a coordona și de a organiza activitățile orientate spre asigurarea implementării politicii de stat în domeniile de activitate atribuite, inclusiv prin atragerea și gestionarea resurselor financiare în vederea finanțării și promovării proiectelor și programelor în domeniile respective într-un mod durabil din punctul de vedere al mediului, al schimbărilor climatice și care să contribuie la creșterea gradului de securitate energetică a țării.</p> <p>Centrul va administra și Fondului de eficiență energetică în sectorul rezidențial, iar în acest sens, proiectul prevede că Ministerul Energiei va prezenta Guvernului spre aprobare Programul Fondului de eficiență energetică în sectorul rezidențial care va avea misiunea de a asigura implementarea inițiativelor de creștere a eficienței energetice în sectorul rezidențial, prin finanțarea măsurilor de eficiență energetică a construcțiilor din sectorul rezidențial prin oferirea de granturi către participanții la programele Fondului.</p> <p>Proiectul prevede aprobarea Statutului Centrului.</p> <p>Forma organizatorico-juridică a Centrului va fi instituție publică, fiind în sfera de competență a Ministerului Energiei. Astfel, Ministerul Energiei va exercita, în numele statului, funcția de fondator al Centrului.</p> <p>În Statut sunt reliefate misiunea, domeniile de activitate, funcțiile și drepturile Centrului, precum și structura guvernantei corporative a acestuia.</p> <p>Domeniile de activitate ale Centrului sunt următoarele:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) eficiența energetică; 2) valorificarea surselor de energie regenerabilă; 3) asistență financiară pentru implementarea proiectelor/programelor <p>Funcțiile Centrului sunt orientate spre a asigura coordonarea și organizează activitățile orientate spre asigurarea implementării politicii de stat în domeniile sale de competență, inclusiv prin atragerea și gestionarea resurselor financiare în vederea finanțării și promovării proiectelor și programelor în domeniile respective într-un mod durabil din punctul de vedere al mediului, al schimbărilor climatice și care să contribuie la creșterea gradului de securitate energetică a țării.</p> <p>Fondatorul va realiza, în special, funcții de asigurare a funcționalității instituționale a Centrului.</p> <p>Organele de conducere ale Centrului vor fi Consiliul, în calitate de organ colegial decizional de supraveghere și Directorul, în calitate de organ executiv. De asemenea, în cadrul Centrului se instituie și va activa Comitetul de finanțare și risc, care va fi un organ colegial specializat, inclusiv de suport pentru Consiliul și Director, dar care va raporta numai Consiliului. Preventiv examinării unor chestiuni în cadrul ședințelor în scopul luării unor decizii, Consiliul va fi obligat să consulte deciziile cu Comitetul de finanțare și risc. Comitetul de finanțare și risc se va identifica ca un organ important specializat, care va avea funcții de analiză, evaluare, monitorizare și prevenire a riscurilor economico-financiare la care este expusă activitatea Centrului. Pentru anumite sarcini,</p>

Directorul, de asemenea va fi obligat să consulte și să solicite decizia Comitetul de finanțare și risc. Comitetul va evalua și aproba sau respinge proiectele de finanțare a măsurilor de eficiență energetică prin instrumentele financiare stabilite în modul corespunzător.

Funcțiile organelor de conducere sunt stabilite astfel încât să se asigure instituirea unui sistem de guvernare eficientă, care să includă sisteme adecvate de gestionare a riscurilor, asigurare a conformității, de audit extern și intern, de gestionare și monitorizare adecvată a tranzacțiilor cu persoanele afiliate și cu conflict de interese.

În scopul consolidării capacității decizionale și alinierii cu principiile de guvernare corporativă a entităților similare Centrului, recomandate de partenerii de dezvoltare și considerând cele mai bune practici în domeniul guvernării corporative a instituțiilor similare, au fost stabilite cerințe de calificare pentru membrii Consiliului, Comitetul de finanțare și risc și Director, specifice misiunii, domeniilor de activitate și funcțiilor Centrului. În vederea creșterii eficienței activității Comitetului de finanțare și risc, descurajării participărilor formale în procesul decizional, asigurării dedicării timpului suficient și asumării de riscuri specifice procesului decizional, membrii Comitetului vor fi remunerați, cu excepția membrilor aflați în situații de incompatibilitate prevăzute de actele normative.

Membrii Comitetului de finanțare și risc vor fi selectați în baza unor modalități stabilite de Consiliu, iar majoritatea membrilor vor trebui să fie independenți. Cerințele de independență sunt stabilite de Statut și presupun excluderea relației actuale sau anterioară recentă, ori legături de orice natură cu Centrul sau organele de conducere (Consiliului și/sau Directorului), care ar putea să influențeze obiectivul și judecata echilibrată ale membrului și să reducă capacitatea acestuia de a lua decizii în mod independent.

Finanțarea activității Centrului se va efectua din alocările de la bugetul de stat, schema de obligații în domeniul eficienței energetice, alocații din fondul de reducere a vulnerabilității, mijloacele financiare alocate de către partenerii de dezvoltare, donatori, precum și din alte surse neinterzise de lege.

Situațiile financiare ale Centrului vor fi supuse anual unei auditări de către o entitate de audit, în conformitate cu cadrul normativ din domeniul auditului situațiilor financiare. Consiliul instituției poate admite și misiuni de audit în alte scopuri.

În scopul asigurării transparenței activității, Centru va fi obligat să disemineze un set de informații și rapoarte privind guvernarea și activitatea acestuia.

Prin proiect se va aproba efectivul-limită, structura și organigrama Centrului. Efectivul limită al Centrului va constitui 54 unități.

Structura și organigrama Centrului au fost elaborate în conformitate cu domeniile de competență și funcțiile acestuia.

Considerând prevederile actelor normative, funcțiile Centrului pot fi divizate în 3 categorii de măsuri/acțiuni de implementare a politicilor publice în domeniul eficienței energetice:

- 1) Asigurarea conformității politicilor publice în domeniul eficiență energetică și valorificarea surselor de energie regenerabilă, referitor la:
 - *Implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă, în conformitate cu prevederile Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică, Legii nr.128/2014 privind performanța energetică a clădirilor, Legii nr.44/2014 privind etichetarea produselor cu impact energetic, Legii nr.151/2014 privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic, Legii nr.92/2014 cu privire la energia termică și*

promovarea cogenerării, Legii nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și ale legislației secundare aferente.

- *Realizarea sarcinilor ce decurg din prevederile cadrului normativ invocat supra, ce ține de evaluarea, calificarea, ținerea evidenței specialiștilor în domeniul eficienței energetice: auditorilor energetici; evaluatorilor energetici; inspectorilor sistemelor de încălzire; inspectorilor sistemelor de ventilare și condiționare; etc., precum și evidența întreprinderilor care efectuează activități în domeniul eficienței energetice, spre exemplu: certificarea performanței energetice a clădirilor, inspecția periodică a sistemelor de încălzire și inspecția periodică a sistemelor de ventilare și condiționare, etc.*

2) Implementarea programelor/proiectelor de eficiență energetică și energie regenerabilă prin gestionarea, monitorizarea și controlul proiectelor de suport financiar pentru măsurile de eficiență energetică, referitor la:

- *Finanțarea proiectelor/programelor în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă, inclusiv a măsurilor în vederea acordării de subvenții pentru eficientizarea consumului de resurse energetice sub formă de sprijin financiar unic pentru acoperirea unei părți din costul de înlocuire, în cadrul unei locuințe, a echipamentelor electrocasnice, electrice și electronice uzate cu unele mai performante din punct de vedere energetic, precum și pentru schimbarea ferestrelor, modernizarea sistemelor individuale de încălzire, termoizolarea locuințelor.*
- *Implementarea inițiativelor de creștere a eficienței energetice în sectorul rezidențial, prin finanțarea măsurilor de eficiență energetică a clădirilor din sectorul rezidențial, prin oferirea de granturi către participanții la programele Fondului pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial, care va avea statut de subdiviziune structurală în cadrul Centrului.*
- *Subvenționarea măsurilor de eficiență energetică în sensul art. 5 alin. 1 (b) al legii nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice.*

3) Managementul administrativ/instituțional.

- *Acordarea suportului administrativ în implementarea funcțiilor menționate în categoria 1 și 2.*

5. Fundamentarea economico-financiară

Beneficiile intervenției preconizate a statului sunt determinate de fortificarea și consolidarea instituțională a instituției publice de suport pentru implementarea politicilor de eficiență energetică.

Cheltuielile și sursele de acoperire ale acestora ale Centrului au fost estimate considerând următoarele raționamente:

- pornind de la faptul că, conform celor menționate, Centrul va exercita funcții adiționale de implementare a politicilor publice de eficiență energetică, stabilite de modificările esențiale ale Legii nr.139/2018, în special aferente gestionării, monitorizării și controlului programelor/proiectelor de finanțare/subvenționare a măsurilor de eficiență energetică, inclusiv în sectorul rezidențial, numărul efectivului-limită de personal va crește de la 26 unități la 54 unități.
- cheltuielile privind retribuirea muncii au fost estimate în baza Hotărârea Guvernului nr.743/2002 cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie

financiară, considerând forma juridică de organizare a Centrului de instituție publică. Cheltuielile privind retribuirea muncii se estimează că vor constitui 31,02 mil lei în anul 2024 și circa 32,4 mil lei în anul 2025, inclusiv cheltuielile de remunerare a Comitetului de finanțare și risc (50% din salariul mediu al Centrului) și contribuțiile de asigurări sociale de 29% din fondul de salarizare;

- alte cheltuieli administrative suportate de Centru vor constitui circa 15 mil lei anual, determinate de creșterea cheltuielilor aferente serviciilor de locațiune, operaționale, dotarea oficiului, procurarea tehnicii de calcul, etc. (extinderea spațiului Centrului ca efect al dublării efectivului-limită);
- sursele de acoperire a cheltuielilor (venituri) sunt formate din:
 - cheltuieli din prestarea serviciilor privind gestionarea/implementarea, monitorizarea și controlul finanțărilor măsurilor de politici publice în domeniul eficienței energetice, stabilite de Legea nr.139/2018. Conform estimărilor/prognozelor, din aceste surse vor fi acoperite circa 36,2 mil lei (a.2024) și 41,4 mil lei în a.2025. Temei de formare a acestor surse de finanțare este art.11, alin.(3) din Legea nr.139/2018, prin care se prevede că pentru gestionarea, monitorizarea și controlul programelor și proiectelor de implementare a măsurilor în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor regenerabile de energie, Centrul poate aloca cel mult 10% din bugetul programelor și proiectelor gestionate;
 - cheltuieli finanțate din bugetul de stat: pentru măsurile de implementare a politicilor publice în domeniul eficienței energetice, care au fost alocate pentru autoritatea administrativă Agenția pentru Eficiență Energetică (AAE) vor fi alocate și Centrului, ca efect al faptului că Centru va continua și implementarea politicilor publice implementate de AAE. În anul 2022 alocările din bugetul de stat pentru finanțarea cheltuielilor AAE au constituit circa 8,7 mil lei, în 2023 se estimează 9,3 mil lei, iar pentru perioada 2024-2025, circa 10 mil lei anual;
 - deși nu au fost incluse în estimări, se preconizează că din bugetul de stat vor fi finanțate o parte din cheltuielilor Centrului în cazul în care fondurile aferente măsurilor de eficiență energetică, nu vor fi implementate ca efect al neidentificării/neimplementării surselor de finanțare a fondurilor. Partenerii externi, potențiali finanțatori ai programelor de eficiență energetică și de valorificare a energiei regenerabile, care sunt în proces de discuții cu Ministerul Energiei sunt: delegația UE, KfW bank, Agenția Franceză de dezvoltare, Banca Mondială.

Pornind de la valoarea totală a cheltuielilor estimate, Centrul trebuie să genereze venituri totale anual de cel puțin 46,2 mil lei în anul 2024 și 51,4 mil lei în anul 2025.

Se estimează că valoarea totală anuală a fondurilor administrate de Centru pentru finanțarea măsurilor de eficiență energetică, ca efect al noilor funcții asimilate, vor constitui circa 616,5 mil lei. Partea preponderentă (73,9% din total) este deținută de măsurile aferente Fondului pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial, care se preconizează că va constitui în 2024 circa 455 mil lei. Sursa de formare a acestor fonduri revine în special încasărilor din schema de obligații de eficiență energetică, care vor fi încasate pe conturile Centrului.

Pentru anul 2023, până la constituirea Centrului din punct de vedere juridic, finanțarea Agenției pentru Eficiență Energetică va fi realizată în contextul bugetului aprobat, inclusiv considerând ajustările solicitate de Ministerul Energiei. După crearea Centrului, bugetul nevalorificat al Agenției, inclusiv sursele financiare adiționale solicitate de Ministerul Energiei, vor fi realocate în contul bugetului Centrului.

6.	Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
	În contextul modificării denumirii instituției responsabile de implementarea politicii de eficiență energetică, vor fi operate modificări și ale altor acte normative în scopul actualizării/ajustării denumirii acesteia și a formei juridice de organizare (din autoritate administrativă în instituție publică).
7.	Avizarea și consultarea publică a proiectului
	Proiectul urmează să fie plasat pe pagina web a Ministerului Energiei, precum și pe pagina guvernamentală particip.gov.md, urmare examinării acestuia în cadrul ședinței secretarilor generali de stat.
8.	Consultările expertizei anticorupție
	Proiectul hotărârii de Guvern urmează a fi supus expertizei anticorupție
9.	Consultările expertizei de compatibilitate
	Nu este necesar.
10.	Constatările expertizei juridice
	Proiectul hotărârii Guvernului urmează a fi supus expertizei juridice în procesul desfășurării procesului de avizare.
11.	Constatările altor expertize
	Analiza impactului la proiectului hotărârii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă a fost consultată cu Ministerul Finanțelor și Cancelaria de Stat în conformitate cu prevederile pct. 11 alin. (2 ¹) litera a) și b) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019. Majoritatea propunerilor și obiecțiilor acestora au fost luate în considerare.

Ministrul Energiei

Victor PARLICOV

ANALIZA IMPACTULUI

Titlul analizei impactului (poate conține titlul propunerii de act normativ):	Analiza impactului la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă
Data:	10.08.2023
Autoritatea administrației publice (autor):	Ministerul Energiei
Subdiviziunea:	Direcția Eficiență Energetică
Persoana responsabilă și datele de contact:	Nicolae OLARI Șef Direcție tel.: (+373 22) 250-665 e-mail: nicolae.olari@energie.gov.md

Compartimentele analizei impactului

1. Definirea problemei

a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate

Evenimentele de ultima perioadă demonstrează vulnerabilitatea Republicii Moldova în domeniul energetic, determinând creșterea esențială a riscurilor de aprovizionare cu energie, majorarea rapidă a prețurilor pentru energie electrică și gaze naturale.

Aceste vulnerabilități reprezintă consecința investițiilor insuficiente realizate în perioadele precedente în asigurarea unor politici publice adecvate, dezvoltarea insuficientă a rețelelor, a încercărilor ineficiente de diversificare a surselor de aprovizionare cu energie, precum și a reformelor insuficiente în acest sens ceea ce impun o regândire profundă a politicilor de eficiență și performanță energetică, precum și a modului de administrare instituțională și implementare a politicilor publice.

În domeniul creșterii eficienței energetice, au fost înregistrate unele rezultate pozitive, efortul statului fiind îndreptat în principal către creșterea eficienței în domeniul public, dar pentru valorificare rezultatelor este necesară extinderea acțiunilor și în domeniul privat și rezidențial.

Astfel, o mare parte din fondul de locuințe al țării este extrem de ineficientă energetic, cu o rată scăzută de înlocuire a fondului locativ vechi. Clădirile consumă cea mai mare pondere de energie și au cel mai mare potențial de economisire a energiei. Peste 70% din blocurile locative, au o performanță termică foarte scăzută, pierderile termice constituind aproape 50% din consumul total de energie termică din țară. Eficiența energetică redusă în sectorul rezidențial creează presiuni pe prețurile la consumurile de energie, precum și la menținerea, după caz, creșterea emisiilor poluante în sol, aer și apă, la decarbonizarea mediului ambiant.

Potențialul de creștere a eficienței energetice în clădiri (încălzire, răcire și apă caldă) și în sectorul transporturilor este foarte mare. Până în prezent, îmbunătățirea eficienței energetice s-a axat pe implementarea unor proiecte mici, cu risc redus și costuri mici, finanțate în principal din subvenții sau din surse proprii ale consumatorilor de energie. Între timp, potențialul marilor proiecte naționale de îmbunătățire a eficienței energetice nu a fost abordat pe deplin.

Implementarea reglementărilor privind eficiența energetică a evidențiat numeroase provocări, cum ar fi resursele financiare insuficiente, lipsa stimulentei financiare și a accesului la instrumente financiare preferențiale, precum și barierele juridice.

Adoptarea de către Republica Moldova a unui cadru legislativ și de reglementare conform cu standardele și cele mai bune practici ale UE reprezintă un prim pas important pentru dezvoltarea unor piețe competitive de energie electrică și gaze naturale. Cu toate acestea, ritmul actual de implementare a legislației adoptate este lent, deoarece anumite prevederi legislative sunt condiționate de crearea de noi instituții, dezvoltarea de noi capacități instituționale și/sau adoptarea actelor normative în sectoare aferente.

Reformele instituționale realizate până în prezent, cu referire la entitățile publice cu statut de administrare și implementare a politicilor publice în sectorul energetic, nu au asigurat o consolidare suficientă și durabilă a eficienței energetice a economiei naționale, pornind de la forma organizatorico-juridică de organizare (autoritate administrativă), afectând în special independența în gestiunea financiară, formarea fondurilor de finanțare a proiectelor de eficiență energetică și reducerea vulnerabilităților menționate, atragerea, menținerea și motivarea specialiștilor cu experiență performantă în domeniul de referință.

Prin urmare, se impune consolidarea instituțională și a capacităților entităților publice de implementare a politicilor publice în domeniul eficienței energetice.

Elaborarea proiectului hotărârii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă, propuse de prezenta Analiză a impactului are la bază necesitatea reorganizării prin transformare a autorității administrative Agenția pentru Eficiență Energetică în Instituția Publică Centrul Național pentru Energie Durabilă și reglementarea modului de organizare și funcționare a noii entități publice, asigurând implementarea proiectelor de eficiență energetică și valorificării surselor de energie regenerabile prin prisma unei guvernante corporative conform celor mai bune practici din sectorul financiar, bazate pe independența și transparența decizională, precum și pe reducerea riscurilor de conflicte de interese.

Intervenția preconizată a statului (de aprobare a proiectului hotărârii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea Centrului Național pentru Energie Durabilă) referitoare la modificarea formei organizatorico-juridice a entității publice responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă, din autoritatea administrativă în instituție publică, precum și organizarea și funcționarea acesteia, este determinată și de necesitatea executării prevederilor Legii nr. 139/2018 cu privire la eficiența energetică, care prevede conform art.11, că instituția cu statut de persoană juridică care coordonează și organizează activitățile orientate spre asigurarea implementării politicii de stat în domeniile sale de competență, este **instituția publică de suport**, funcția de fondator a căreia este exercitată, în numele statului, de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei (Ministerul Energiei).

Elaborarea proiectului hotărârii Guvernului a fost precedată de efectuarea unei analize funcționale a Agenției pentru Eficiență Energetică, care a evidențiat problemele cu care se confruntă organizarea și funcționarea acesteia.

b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate

Securitatea aprovizionării cu energie constituie o provocare nu doar pentru Republica Moldova, dar și pentru alte state din Europa. În centrul preocupărilor se află riscurile asociate cu dependența de surse externe, cu situația politică instabilă din țările furnizorilor externi și din țările de tranzit și cu potențialele perturbări în aprovizionarea cu energie. De asemenea, se recunoaște faptul că transformările care au loc în cadrul sistemului energetic, ca urmare a modificării structurii cererii și a extinderii utilizării surselor de energie regenerabilă, creează noi provocări pentru aprovizionarea continuă cu energie a utilizatorilor finali la un preț accesibil.

În sectorul energetic al Republicii Moldova persistă mai multe vulnerabilități. Dependența ridicată de gazele naturale și energia electrică din import, datoriile istorice (cauzate în mare parte urmare a tarifelor stabilite în trecut care nu reflectau pe deplin costurile suportate de către întreprinderile energetice), puterea de cumpărare scăzută a consumatorilor (sărăcia energetică), sistemele învechite de generare a energiei electrice și termice, sistemele centralizate de alimentare cu energie termică ineficiente, au condus la o performanță slabă a sectorului energetic de astăzi.

În conformitate cu Strategia energetică a Republicii Moldova până în 2030 (HG nr.102/2013), principalele domenii din sectorul energetic care trebuie să fie dezvoltate în viitor rămân aceleași, cum ar fi eficiența energetică, energia din surse regenerabile, energia electrică, gazele naturale și

energia termică. Aceste provocări vor fi abordate în intervenția preconizată a statului, prin consolidarea instituțională a implementării politicilor publice din sectorul energetic.

În condițiile resurselor energetice interne insuficiente, eficiența energetică este una din prioritățile de bază stabilite în Strategia energetică, iar creșterea eficienței energetice este una dintre activitățile care pot fi controlate de către stat. Cu toate acestea, în scopul de a asigura progresele și de a sprijini o dezvoltare durabilă, economia națională *are nevoie de un cadru instituțional puternic, care urmează să fie obținut printr-un mecanism de reformă administrativă bine argumentată, de consolidare și de dezvoltare a capacităților* și, în final, de un suport al partenerilor de dezvoltare pentru consolidarea politicilor și planurilor, precum și de punere în aplicare a acestora. În următoarele perioade (2023-2025), cu suportul partenerilor de dezvoltare urmează a fi lansate mai multe proiecte ce stimulează implementarea mai multor măsuri de eficiență energetică.

La nivel internațional și regional au fost înregistrate schimbări semnificative în politicile și direcțiile de dezvoltare a sectoarelor energiei electrice și a gazelor naturale, influențate de conștientizarea efectelor schimbărilor climatice, a situației geopolitice și a evoluțiilor tehnologice.

Potrivit art.5, alin.(3) din Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (în continuare – Legea nr.139/2018), politica de stat în domeniul eficienței energetice urmărește atingerea următoarelor obiective:

- a) eliminarea barierelor în calea promovării eficienței energetice;
- b) introducerea și promovarea tehnologiilor cu eficiență energetică ridicată, a sistemelor moderne de măsurare și control;
- c) aplicarea principiilor moderne de management energetic;
- d) promovarea utilizării, la consumatorii finali, a utilajelor și echipamentelor eficiente din punct de vedere energetic, precum și a surselor regenerabile de energie;
- e) promovarea mecanismelor de eficiență energetică și a instrumentelor financiare pentru realizarea economiilor de energie, acordarea de stimulente financiare și fiscale în condițiile legislației;
- f) mobilizarea investițiilor în renovarea clădirilor;
- g) cooperarea dintre consumatorii finali, producători, furnizori, operatorii sistemului de distribuție, autoritățile și instituțiile publice;
- h) dezvoltarea pieței serviciilor energetice;
- i) educarea și conștientizarea consumatorilor finali asupra importanței și beneficiilor aplicării măsurilor de eficiență energetică;
- j) promovarea cercetării fundamentale și aplicative în domeniul utilizării eficiente a energiei;
- k) promovarea tehnologiilor inovative în domeniul eficienței energetice.

Pentru consolidarea cadrului instituțional și asigurarea realizării pertinente a obiectivelor menționate din cadrul normativ enunțat, se impune necesitatea fortificării instituționale a entităților publice de suport, prin:

- îmbunătățirea guvernancei corporative, prin diversificarea procesului decizional, implementării mecanismului de decizii colective, ceea ce determină diminuarea riscului de concentrare decizională;
- restructurarea proceselor interne decizionale și administrative, prin fortificarea controlului intern și managementul riscurilor;
- administrarea eficientă și transparentă a procesului de finanțare a proiectelor/programelor în domeniile de responsabilitate ale instituției;
- asigurarea condițiilor favorabile pentru atragerea și menținerea persoanelor calificate în domeniile de responsabilitate ale instituției publice și reducerii ratei de fluctuație a personalului (în cadrul Agenției pentru Eficiență Energetică se constată un interes redus al persoanelor calificate și cu experiență de a se angaja într-o funcție publică (motivare salarială redusă în comparație cu alte posturi similare din sectorul privat).

În acest scop, prin Legea nr.113/2023 pentru modificarea Legii nr.139/2018, Parlamentul a operat modificări substanțiale la Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică. Modificările operate au vizat inclusiv prevederile art.11 din Legea nr.139/2018, care conțin reglementări referitoare la entitatea responsabilă de implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice. Urmare modificărilor operate, structura organizațională responsabilă de asigurarea implementării politicilor

publice în domeniul energetic are forma juridică de organizare de instituție publică. Potrivit art.II alin.(1) subalin.2) lit. c) din Legea nr.113/2023, Guvernul, în termen de 12 luni, urmează să elaboreze actele normative necesare pentru implementarea acestei legi, inclusiv cu privire la organizarea și funcționarea instituției publice de suport. Astfel, intervenția preconizată a statului (de aprobare a proiectului hotărârii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea Centrului Național pentru Energie Durabilă) are ca scop asigurarea executării prevederilor normelor menționate.

De asemenea, intervenția preconizată a statului va contribui la fortificarea capacităților instituției publice pentru:

- asigurarea suportului la realizarea măsurilor de implementare a politicii de stat în domeniul eficienței energetice, precum și valorificării surselor de energie regenerabilă;
- atragerea și gestionarea resurselor financiare în vederea finanțării și promovării proiectelor și programelor în domeniile de responsabilitate;
- acordarea asistenței organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energeticii la elaborarea proiectelor de acte normative și documentelor de politici, la monitorizarea implementării acestora, precum și la elaborarea documentelor normativ-tehnice, inclusiv a standardelor în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă;
- crearea, administrarea, mentenanța și dezvoltarea Sistemul informațional național în domeniul eficienței energetice;
- acordarea de asistență consultativă și informațională consumatorilor/agenților economici/organizațiilor necomerciale, precum și autorităților administrației publice locale în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă;
- monitorizarea și colectarea a datelor referitoare la activitățile în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă;
- fortificarea capacităților în domeniul finanțării proiectelor/programelor în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă;
- atragerea personalului calificat pentru realizarea eficientă a misiunii și funcțiilor cu care este abilitată această instituție.

Printre prioritățile de bază prevăzută în intervenția preconizată a statului se identifică faptul că Centrul Național pentru Energie Durabilă (în continuare - Centrul) va administra Fondul de eficiență energetică în sectorul rezidențial, care ar asigura implementarea măsurilor de eficiență energetică a construcțiilor din sectorul rezidențial, prin prisma programelor/proiectelor de finanțare. Necesitatea funcționării fondului derivă din problemele identificate în sectorul rezidențial referitoare la performanța și eficiența energetică foarte redusă a locuințelor.

O mare parte din fondul locativ al Republicii Moldovei este extrem de inefficient energetic, cu o rată scăzută de înlocuire a fondului locativ vechi. Intensitatea energetică este de 5,7 ori mai mare decât intensitatea medie înregistrată în Uniunea Europeană (UE).

Peste 70% din blocurile locative (în special cele construite în anii 1950-1980), au o performanță termică foarte scăzută, pierderile termice constituind aproape 50% din consumul total de energie termică din țară.

Moldova este una dintre țările cele mai dependente de importul de energie la nivel global, gazele naturale importate în totalitate reprezentând 56% din totalul furnizărilor de energie. Acest aspect are ca efect înregistrarea unor riscuri esențiale pe predictibilitatea prețurilor. Creșterea esențială a tarifelor, pe fundalul unor probleme semnificative de eficiență energetică a părții preponderente a fondului locativ, a determinat creșterea gradului de vulnerabilitate a populației, reducând esențial capacitatea de plată a consumatorilor.

Până la sfârșitul anului 2021, 60% din populație era clasificată ca fiind cu vulnerabilitate înaltă la impactul prețului energiei, necesitând subvenții guvernamentale. În anul 2022, se constată că peste 90% din populație este considerată cu vulnerabilitate înaltă, ca efect al creșterii prețurilor la energie.

Partea preponderentă a consumului de resurse energetice în Republica Moldova aparține produselor petroliere (34%), urmate de gaze naturale (21%) și biocombustibili și deșeuri (21%). Sectorul rezidențial consumă circa 48% din resursele energetice ale țării (figura nr.1).

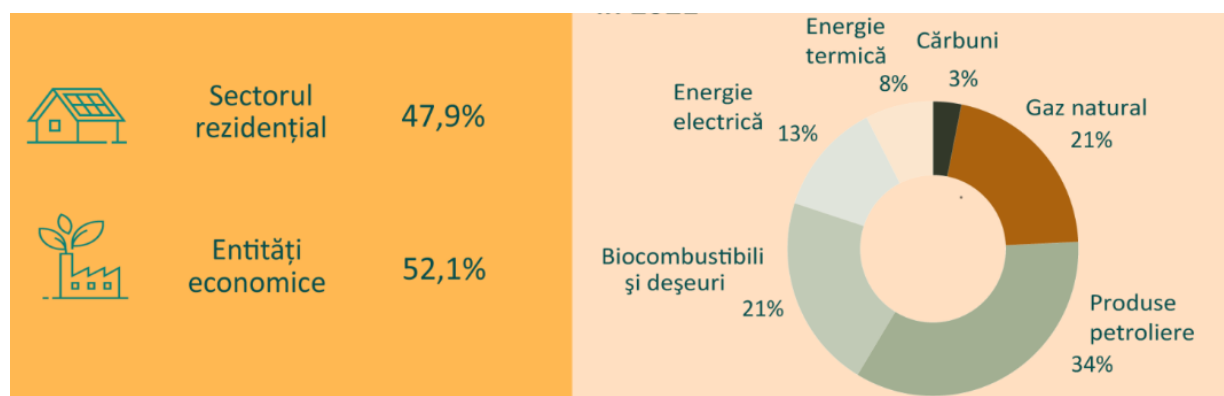

Figura nr.1. Structura consumului de resurse energetice în anul 2021

Sursa: https://statistica.gov.md/ro/ziua-mondiala-a-eficientei-energetice-9876_60331.html#galler

Conform informațiilor oferite de Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale, circa 60% din consumul final de energie din Republica Moldova este utilizat de clădiri. Clădirile publice, dar și cele rezidențiale consumă o cantitate enormă de energie.

Partea preponderentă a consumului de energie în sectorul rezidențial este deținută de biocombustibili și deșeuri (44%). Acest aspect este determinat de structura sectorului locativ (tabelul nr. 1). Prin urmare, casele individuale dețin o pondere esențială în structura fondului locativ, ceea ce și asigură dominarea consumului de biocombustibili și deșeuri. Or, aceasta categorie locuitor nu sunt parte a programelor Fondului.

Consumul de gaze naturale și energie termică continuă să fie principalele surse de consum pentru sectorul rezidențial, în special în perioada rece a anului (figura nr.2), deținând 37% din consumul total de energie.

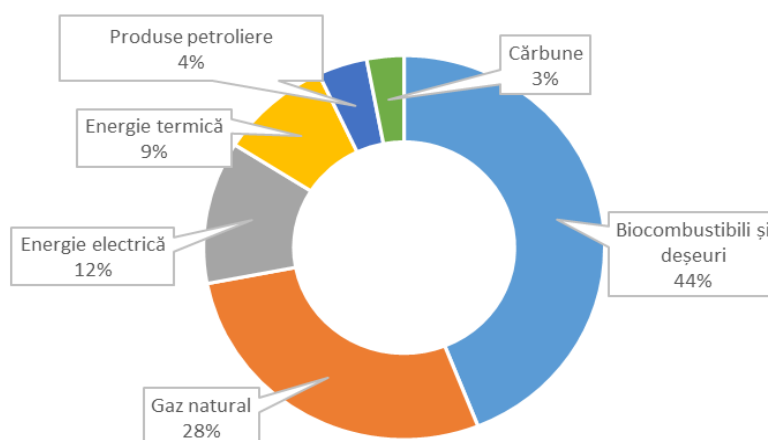

Figura nr.2. Structura consumului de energie în sectorul rezidențial, a.2021

Sursa: Banca de date BNS (<https://statbank.statistica.md>)

Fondul locativ al țării nu înregistrează creșteri esențiale în perioada ultimilor 10 ani (tabelul nr.1).

Tabelul nr.1. Fondul locativ al Republicii Moldova

Indicatori	Numărul de unități, la sfârșitul anului			Structura, %			Ritmul de dinamică, față de 2011, %			Ritmul de dinamică mediu anual, %
	2012	2016	2021	2012	2016	2021	2012	2016	2021	2012-2021
Blocuri locative si case specializate										
Total pe țară	12,886	11,536	11,896	100.0	100.0	100.0	-0.81	-10.48	-7.68	-0.80
mun. Chișinău	5986	4530	4847	46.9	39.3	40.7	0.12	-24.32	-19.03	-2.09
mun. Bălți	971	985	989	7.6	8.5	8.3	0.21	1.44	1.85	0.18
Alte localități	5929	6021	6060	45.5	52.2	50.9	-1.91	1.55	2.21	0.22
Apartamente in blocuri locative										
Total pe țară	405,625	381,803	417,938	100.0	100.0	100.0	0.15	-5.87	3.04	0.30
mun. Chișinău	237,012	231,509	265,889	58.8	60.6	63.6	0.78	-2.32	12.18	1.16
mun. Bălți	37,847	36,045	36,139	9.4	9.4	8.6	0.63	-4.76	-4.51	-0.46
Alte localități	130,766	114,249	115,910	31.8	29.9	27.7	-1.14	-12.63	-11.36	-1.20
Case de locuit individuale										
Total pe țară	909,701	898,473	901,493	100.0	100.0	100.0	0.09	-1.23	-0.90	-0.09
mun. Chișinău	49,189	51,891	54,035	5.5	5.8	6.0	1.60	5.49	9.85	0.94
mun. Bălți	12,251	11,827	12,103	1.3	1.3	1.3	0.29	-3.46	-1.21	-0.12
Alte localități	848,261	834,755	835,355	93.2	92.9	92.7	0.00	-1.59	-1.52	-0.15

Sursa: Banca de date BNS (<https://statbank.statistica.md>)

Potrivit statisticilor, numărul de blocuri locative la sfârșitul anului 2021 constituia 11896 unități, înregistrat o dinamică lentă pozitivă în ultimii cinci ani (figura nr.3). Ritmul mediu anual de creștere înregistrând circa 0,6%/an.

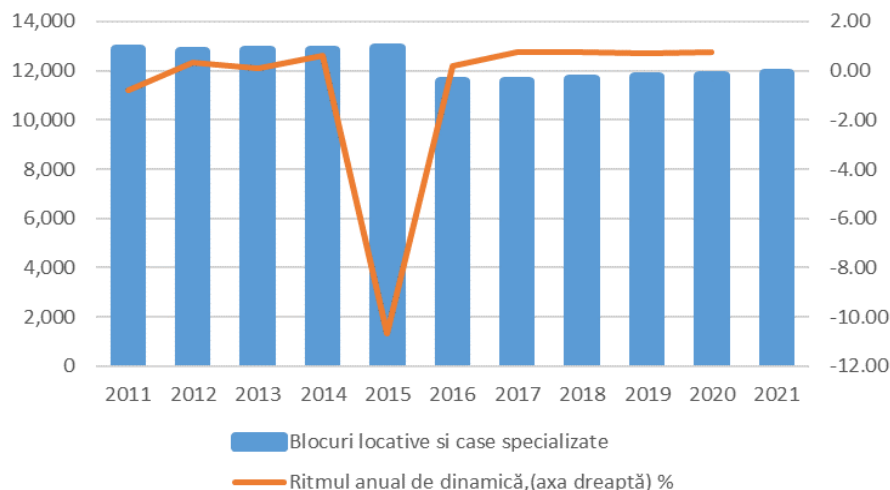

Figura nr.3. Evoluția și dinamica numărului de blocuri locative în Republica Moldova

Sursa: Banca de date BNS (<https://statbank.statistica.md>)

O posibilă metodă de a contracara prețurile mari la importul gazelor naturale și creșterea facturilor la energie este îmbunătățirea eficienței energetice a locuințelor rezidențiale, atribuții care vor fi exercitate de Fondul de eficiență energetică administrat de Centru, prin finanțarea măsurilor de eficiență energetică a construcțiilor din sectorul rezidențial prin oferirea de granturi către participanții la programele Fondului.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

Printre cauzele care justifică implementarea inițiativei statului se identifică:

- necesitatea fortificării și consolidării instituționale a entității publice de implementare a politicilor în domeniul eficienței energetice prin instituirea instituției publice de suport în conformitate cu art.11 din Legea nr.139/2018, modificată prin Legea nr.113/2023;
- Republica Moldova este foarte dependentă de importul de energie; prețurile foarte mari de import pentru gazele naturale reprezintă o provocare pentru țară;
- intensitatea energetică ridicată a țării, ceea ce determină dependența mare de resursele energetice a sectorului rezidențial;
- blocurile locative au o performanță termică foarte scăzută, pierderile termice constituind aproape 50% din consumul total de energie termică din țară;
- creșterea esențială a prețurilor la resursele energetice creează presiuni pe capacitatea de plată a consumatorilor și determină consecințe nefaste pentru dezvoltarea economică a țării.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

Evoluția problemei fără intervenție este descrisă în capitolul 1, litera b) (Descrierea problemei). Drept consecință a neimplementării intervenției preconizate a statului, nu se va asigura:

- îmbunătățirea guvernantei corporative, prin diversificarea procesului decizional, implementării mecanismului de decizii colective, ceea ce determină diminuarea riscului de concentrare decizională;
- restructurarea proceselor interne decizionale și administrative, prin fortificarea controlului intern și managementul riscurilor;
- administrarea eficientă și transparentă a procesului de finanțare a proiectelor/programele în domeniile de responsabilitate ale instituției;
- asigurarea condițiilor favorabile pentru atragerea și menținerea persoanelor calificate în domeniile de responsabilitate ale instituției publice și reducerii ratei de fluctuație a personalului (în cadrul Agenției pentru Eficiență Energetică se constată un interes redus al persoanelor calificate și cu experiență de a se angaja într-o funcție publică (motivare salarială redusă în comparație cu alte posturi similare din sectorul privat);
- îmbunătățirea nivelului eficienței energetice, ceea ce ar putea determina:
 - creșterea consumului de resurse energetice pe fundalul creșterii sectorului rezidențial;
 - creșterea presiunii pe prețurile resurselor energetice ale populației și, respectiv, cu efect sinergic nefast pe rezultatele economiei naționale;
 - neînregistrarea economiilor la plata facturilor pentru serviciile comunale;
 - menținerea unui nivel înalt al emisiilor poluante în sol, aer și apă și neasigurarea decarbonizării mediului ambiant.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

- În scopul armonizării legislației Republicii Moldova în domeniul energetic la acquis-ul comunitar, a fost adoptată în Legea nr.139 din 17 iulie 2018 cu privire la eficiența energetică, prin care a fost transpusă Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. D/2015/08/MC-EnC;
- Legea 139/2018 cu privire la eficiența energetică, are ca scop crearea cadrului juridic necesar pentru promovarea și îmbunătățirea eficienței energetice prin realizarea planurilor de acțiuni în domeniul eficienței energetice, prin dezvoltarea pieței serviciilor energetice, precum și prin implementarea altor măsuri de eficiență energetică.
Prin art.11 și 12 din legea menționată se reglementează principalele norme care determină intervenția preconizată a statului, în special:

- statutul și forma juridică de organizare de instituție publică a structurii organizatorice din sfera de competență a Ministerului Energiei care va asigura implementarea politicilor publice în domeniul eficienței energetice;
- activitățile care sunt coordonate și organizate de instituția publică de suport;
- sursele de formare a bugetului instituției publice de suport și unele aspecte de administrare bugetară aferente bugetului instituției publice de suport;
- aspecte generale de raportare către fondator a progresului activităților realizate;
- atribuțiile instituției publice de suport.

Prin art.9, lit. c) și d) din legea menționată se atribuie Guvernului dreptul de a aproba măsuri de politică în domeniul eficienței energetice și a instrumentelor financiare pentru realizarea economiilor de energie. Prin urmare, Guvernul va aproba, la propunerea Ministerului Energiei, Programul Fondului de Eficiență Energetică, ca măsură de politică în domeniul eficienței energetice care va implementa instrumente financiare pentru realizarea economiilor de energie;

- Legea nr. 98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate, art. 32 alin. (2) prevede că instituțiile publice din sfera de competență a ministerului sau a altei autorități administrative centrale se constituie, se reorganizează și se dizolvă de Guvern, la propunerea ministrului;
- Legea nr 241/2022, privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice stabilește cadrul legal privind modul de organizare și funcționare a Fondului de reducere a vulnerabilității energetice, măsurile și programele finanțate din mijloacele acestui fond, îndreptate spre prevenirea și combaterea vulnerabilității energetice a populației și creșterea accesibilității energiei în rândul consumatorilor vulnerabili, precum și spre promovarea creșterii eficienței energetice. Art. 5 alin. 1 (b) prevede că printre măsurile finanțate din contul fondului reprezintă subvențiile pentru eficientizarea consumului de resurse energetice. Potrivit alin. 3 resursele din Fond sunt transferate autorităților și instituțiilor implementatoare în modul stabilit de guvern. Conform prevederilor alin 4 al articolului 5, implementarea măsurilor indicate la alin. 1 (b) se va coordona de către autoritatea centrală responsabilă de politica de eficiență energetică;
- Legea nr.136/2017 cu privire la Guvern, art. 7 lit.b) și e), conform căruia Guvernul decide asupra constituirii, reorganizării și dizolvării structurilor organizaționale din sfera de competență a ministerelor, precum și stabilește modul de organizare și funcționare a acestora;
- Codul civil al Republicii Moldova, art. 307, prin care se reglementează statutul și alte aspecte cu referire la instituția publică;
- Strategia energetică a Republicii Moldova pînă în anul 2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.102/2013, care stabilește necesitatea întăririi capacității instituționale și operaționale pentru a pune în aplicare obiectivele strategice stabilite. Deși se impune revizuirea unor obiective strategice în corespundere cu efectele negative asupra sectorului energetic determinate de războiul din regiune, totuși crearea și consolidarea cadrului instituțional pentru noile piețe energetice și creșterea eficienței energetice este de actualitate și în prezent;
- Având în vedere angajamentele asumate de Republica Moldova prin aderarea la Tratatul Comunității Energetice, prin efectul Legii 117/2009, Guvernul are obligația transpunerii Directivei (UE) 2018/2002 privind eficiența energetică, care în preambul, punctul (23) stabilește crearea de fonduri naționale de eficiență energetică: „Conform articolului 9 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, politicile Uniunii privind eficiența energetică ar trebui să fie favorabile incluziunii și, prin urmare, ar trebui să asigure faptul că măsurile vizând eficiența energetică sunt accesibile consumatorilor aflați în situație de sărăcie energetică. Îmbunătățirile aduse eficienței energetice a clădirilor ar trebui, în special,

să avantajeze gospodăriile vulnerabile, inclusiv cele aflate în situație de sărăcie energetică, și, dacă este cazul, persoanele care trăiesc în locuințe sociale. Statele membre pot deja solicita părților obligate să includă în măsurile de economisire a energiei obiective sociale în legătură cu sărăcia energetică, iar această posibilitate ar trebui să fie extinsă la măsuri de politică alternative și la fonduri naționale pentru eficiență energetică și să fie transformată într-o obligație, permițând în același timp statelor membre să mențină o flexibilitate deplină în ceea ce privește dimensiunea, domeniul de aplicare și conținutul acestora. Dacă o schemă de obligații în materie de eficiență energetică nu permite măsuri care se referă la consumatori individuali de energie, statul membru poate lua măsuri pentru a atenua sărăcia energetică exclusiv prin intermediul unor măsuri de politică alternative;

- Directiva 2006/32/CE privind eficiența energetică la utilizatorii finali și serviciile energetice și de abrogare a Directivei 93/76/CEE a Consiliului în punctul (16) din preambul și articolul 11 stabilește crearea de fonduri pentru subvenționarea furnizării programelor de îmbunătățire a eficienței energetice. Articolul 6 în alin. (2) punct (a), subpunct (iii) stabilește obligația statelor membre de a contribui la asemenea fonduri.

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Obiectivele intervenției statului sunt:

- consolidarea și fortificarea capacității instituționale a structurii organizaționale din sfera de competență a Ministerului Energiei, responsabilă de implementarea politicilor publice de eficiență energetică;
- reducerea consumului de energie și, respectiv, a facturilor la încălzire pentru sectorul rezidențial, înregistrarea economiilor anuale de peste 250 milioane lei la facturile de energie ale consumatorilor;
- obținerea beneficiilor fiscale pentru guvern de peste 150 de milioane lei în următorii 10 ani, care decurg din investiții în proiecte implementate de fondul de eficiență energetică, cu potențial de creare de locuri de muncă și contagii economice;
- îmbunătățirea condițiilor tehnice și aspectul clădirilor;
- reducerea presiunii pe cheltuielile bugetare prin reducerea subvențiilor acordate pentru finanțarea cheltuielilor de consum a energiei;
- reducerea consumului și importului de gaze naturale;
- diminuarea emisiilor de CO₂;
- reducerea intensității energetice a economiei (raportului dintre consumul intern brut de energie și produsul intern brut (PIB)).

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea „a nu face nimic”, care presupune lipsa de intervenție

Opțiunea „a nu face nimic” presupune menținerea situației actuale. Lipsa unei intervenții va duce la menținerea și amplificarea problemelor identificate în pct.1, nerealizarea obiectivelor menționate la pct.2, fiind considerată a nu fi oportună și recomandată.

Mai mult, nu va asigura implementarea prevederilor art.5 alin. (3) al Legii 139/2018 cu privire la eficiența energetică și va reduce eficiența sau chiar încălca obligațiile asumate prin semnarea Tratatului Comunității Energetice.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea țintesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

Proiectul hotărârii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă, dispune reorganizarea autorității administrative Agenția pentru Eficiență Energetică prin transformare în Instituția Publică Centrul Național pentru Energie Durabilă, în care Ministerul Energiei va exercita în numele statului funcția de fondator al acesteia.

Centrul va avea misiunea de a coordona și de a organiza activitățile orientate spre asigurarea implementării politicii de stat în domeniile de activitate atribuite, inclusiv prin atragerea și gestionarea resurselor financiare în vederea finanțării și promovării proiectelor și programelor în domeniile respective într-un mod durabil din punctul de vedere al mediului, al schimbărilor climatice și care să contribuie la creșterea gradului de securitate energetică a țării.

Centrul va administra și Fondului de Eficiență Energetică, iar în acest sens, proiectul prevede că Ministerul Energiei va prezenta Guvernului spre aprobare Programul Fondului de Eficiență Energetică care va avea misiunea de a asigura implementarea inițiativelor de creștere a eficienței energetice în sectorul rezidențial, prin finanțarea măsurilor de eficiență energetică a construcțiilor din sectorul rezidențial prin oferirea de granturi către participanții la programele Fondului.

Proiectul prevede aprobarea Statutului Centrului.

Forma organizatorico-juridică a Centrului va fi instituție publică, fiind în sfera de competență a Ministerului Energiei. Astfel, Ministerul Energiei va exercita, în numele statului, funcția de fondator al Centrului.

În Statut sunt reliefate misiunea, domeniile de activitate, funcțiile și drepturile Centrului, precum și structura guvernantei corporative a acestuia.

Domeniile de activitate ale Centrului sunt următoarele:

- 1) eficiența energetică;
- 2) valorificarea surselor de energie regenerabilă;
- 3) asistență financiară pentru implementarea proiectelor/programelor

Funcțiile Centrului sunt orientate spre a asigura coordonarea și organizează activitățile orientate spre asigurarea implementării politicii de stat în domeniile sale de competență, inclusiv prin atragerea și gestionarea resurselor financiare în vederea finanțării și promovării proiectelor și programelor în

Fondatorul va realiza, în special, funcții de asigurare a funcționalității instituționale a Centrului.

Organele de conducere ale Centrului vor fi Consiliul, în calitate de organ colegial decizional de supraveghere și Directorul, în calitate de organ executiv. De asemenea, în cadrul Centrului se instituie și va activa Comitetul de finanțare și risc, care va fi un organ colegial specializat, inclusiv de suport pentru Consiliul și Director, dar care va raporta numai Consiliului. Preventiv examinării unor chestiuni în cadrul ședințelor în scopul luării unor decizii, Consiliul va fi obligat să consulte deciziile cu Comitetul de finanțare și risc. Comitetul de finanțare și risc se va identifica ca un organ important specializat, care va avea funcții de analiză, evaluare, monitorizare și prevenire a riscurilor economico-financiare la care este expusă activitatea Centrului. Pentru anumite sarcini, Directorul, de asemenea va fi obligat să consulte și să solicite decizia Comitetul de finanțare și risc. Comitetul va evalua și aproba sau respinge proiectele de finanțare a măsurilor de eficiență energetică prin instrumentele financiare stabilite în modul corespunzător.

Funcțiile organelor de conducere sunt stabilite astfel încât să se asigure instituirea unui sistem de guvernare eficientă, care să includă sisteme adecvate de gestionare a riscurilor, asigurare a conformității, de audit extern și intern, de gestionare și monitorizare adecvată a tranzacțiilor cu persoanele afiliate și cu conflict de interese.

În scopul consolidării capacității decizionale și alinierii cu principiile de guvernare corporativă a entităților similare Centrului, recomandate de partenerii de dezvoltare și considerând cele mai bune practici în domeniul guvernantei corporative a instituțiilor similare, au fost stabilite cerințe de calificare pentru membrii Consiliului, Comitetul de finanțare și risc și Director, specifice misiunii, domeniilor de activitate și funcțiilor Centrului. În vederea creșterii eficienței activității Comitetului de finanțare și risc, descurajării participărilor formale în procesul decizional, asigurării dedicării timpului suficient și asumării de riscuri specifice procesului decizional, membrii Comitetului vor fi

remunerați, cu excepția membrilor aflați în situații de incompatibilitate prevăzute de actele normative.

Membrii Comitetului de finanțare și risc vor fi selectați în baza unor modalități stabilite de Consiliu, iar majoritatea membrilor vor trebui să fie independenți. Cerințele de independență sunt stabilite de Statut și presupun excluderea relației actuale sau anterioară recentă, ori legături de orice natură cu Centrul sau organele de conducere (Consiliului și/sau Directorului), care ar putea să influențeze obiectivul și judecata echilibrată ale membrului și să reducă capacitatea acestuia de a lua decizii în mod independent.

Finanțarea activității Centrului se va efectua din alocările de la bugetul de stat, schema de obligații în domeniul eficienței energetice, alocații din fondul de reducere a vulnerabilității, mijloacele financiare alocate de către partenerii de dezvoltare, donatori, precum și din alte surse neinterzise de lege.

Situațiile financiare ale Centrului vor fi supuse anual unei auditări de către o entitate de audit, în conformitate cu cadrul normativ din domeniul auditului situațiilor financiare. Consiliul instituției poate admite și misiuni de audit în alte scopuri.

În scopul asigurării transparenței activității, Centru va fi obligat să disemineze un set de informații și rapoarte privind guvernanta și activitatea acestuia.

Prin proiect se va aproba efectivul-limită, structura și organigrama Centrului. Efectivul limită al Centrului va constitui 54 unități.

Comparativ cu Agenția pentru Eficiență Energetică, efectivul limită al Centrului va crește cu 28 unități de personal (de la 26 unități la 54 unități) (Tabelul nr.2). Se constată că, la data de 18.09.2023, numărul de personal efectiv încadrat în cadrul Agenției este de 15 persoane, funcțiile vacante constituind 11 unități de personal, iar în raport cu Agenția nu sunt unități de personal supuse moratoriului.

**Tabelul nr.2. Efectivul de personal al CNED și AEE
distribuit după subdiviziuni interne**

Agenției pentru Eficiență Energetică		Centrul Național pentru Energie Durabilă	
Subdiviziuni	Numărul de personal	Subdiviziuni	Numărul de personal
Director	1	Director	1
Director adjunct	1	Director adjunct	2
Directia implementare și monitorizare a politicilor	7		
Directia finanțare, implementare și monitorizare a proiectelor	5	Serviciul audit intern	1
Directia juridică și achiziții publice	5	Implementare programelor/proiectelor de eficiență energetică și energie regenerabilă prin gestionarea, monitorizarea și controlul proiectelor de suport financiar pentru măsurile de eficiență energetică	
Directia management instituțional	1	Directia implementare programe și proiecte	1
Serviciul resurse umane	1	Unități de implementare a programelor și proiectelor (aprobate prin ordinul directorului) (UIP vouchere, UIP Super ESCO, etc.)	6
Serviciul finanțe și evidență contabilă	2	Fondul pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial (secție)	4
Serviciul managementul documentelor	1	Secția primire dosare, evaluare conformitate și riscuri prefinanțare	3
Serviciul informare și comunicare cu mass-media	1	Serviciul monitorizare conformitate și riscuri postfinanțare	2
Serviciul audit intern	1	Asigurarea conformității politicilor publice în domeniul eficiență energetică și valorificarea surselor de energie regenerabilă	
		Directia conformitate politici în domeniul eficiență energetică și valorificarea surselor de energie regenerabilă	1
		Secția calificare și conformitate a implementării politicilor publice de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă	7
		Secția dezvoltare programe de eficiență energetică și relații externe	3
		Secția analiză și raportare	3
		Management administrativ/instituțional	
		Directia juridică și achiziții	6
		Secția consultanță, comunicare și informare	4
		Serviciul managementul resurselor umane	2
		Serviciul contabilitate și raportare financiară	3
		Serviciul sisteme informaționale și tehnologia informației	2
		Serviciul administrare și managementul documentelor	3
Total	26	Total	54

Creșterea efectivului de persona este determinată de:

- exercitarea funcțiilor noi/adicionale care vor fi exercitate de CNED, prevăzute de Legea nr.139/2018 privind funcțiile de gestionarea, monitorizarea și controlul proiectelor de suport financiar pentru măsurile de eficiență energetică – 16 unități;
- exercitarea funcțiilor curente privind asigurarea conformității politicilor publice în domeniul eficiență energetică și valorificarea surselor de energie regenerabilă va impune o creștere cu 2 unități de personal (de la 12 la 14 unități), argumentate prin analiza funcțională realizată în acest sens, fiind divizate conform următoarelor:

Cadrul legal primar	Angajați
Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică	8
Legea nr.128/2014 privind performanța energetică a clădirilor	4
Legea nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile	1
Legea nr.151/2014 privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic + Lege	1
Legea nr.92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării	0
Total	14

- modificarea guvernantei corporative, formei organizatorico-juridică, exercitarea de funcții adițională, modificarea modului de evidență a situațiilor financiare (contabilitatea similară celei comerciale), modului de bugetare, crearea unei subdiviziuni de consultanță, comunicare și informare (eficientizarea comunicării și diseminării informației în raport cu beneficiarii) au determinat creșterea și a personalului managementului administrativ care acordă suport operațional pentru implementarea politicilor publice. Astfel personalul aferent managementului administrativ va crește de la 12 unități la 20 unități.

Structura și organigrama Centrului au fost elaborate în conformitate cu domeniile de competență și funcțiile acestuia.

Considerând prevederile actelor normative, funcțiile Centrului pot fi divizate în 3 categorii de măsuri/acțiuni de implementare a politicilor publice în domeniul eficienței energetice:

1) Asigurarea conformității politicilor publice în domeniul eficiență energetică și valorificarea surselor de energie regenerabilă:

Implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă, în conformitate cu prevederile Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică, Legii nr.128/2014 privind performanța energetică a clădirilor, Legii nr.44/2014 privind etichetarea produselor cu impact energetic, Legii nr.151/2014 privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic, Legii nr.92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, Legii nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și ale legislației secundare aferente.

Realizarea sarcinilor ce decurg din prevederile cadrului normativ invocat supra, ce ține de evaluarea, calificarea, ținerea evidenței specialiștilor în domeniul eficienței energetice: auditorilor energetici; evaluatorilor energetici; inspectorilor sistemelor de încălzire; inspectorilor sistemelor de ventilare și condiționare; etc., precum și evidența întreprinderilor care efectuează activități în domeniul eficienței energetice, spre exemplu: certificarea performanței energetice a clădirilor, inspecția periodică a sistemelor de încălzire și inspecția periodică a sistemelor de ventilare și condiționare, etc.

2) Implementarea programelor/proiectelor de eficiență energetică și energie regenerabilă prin gestionarea, monitorizarea și controlul proiectelor de suport financiar pentru măsurile de eficiență energetică:

Finanțarea proiectelor/programelor în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă, inclusiv a măsurilor în vederea acordării de subvenții pentru eficientizarea consumului de resurse energetice sub formă de sprijin financiar unic pentru acoperirea unei părți din costul de înlocuire, în cadrul unei locuințe, a echipamentelor electrocasnice, electrice și electronice uzate cu unele mai performante din punct de vedere energetic, precum și pentru schimbarea ferestrelor, modernizarea sistemelor individuale de încălzire, termoizolarea locuințelor.

Implementarea inițiativelor de creștere a eficienței energetice în sectorul rezidențial, prin finanțarea măsurilor de eficiență energetică a clădirilor din sectorul rezidențial, prin oferirea de granturi către participanții la programele Fondului pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial, care va avea statut de subdiviziune structurală în cadrul Centrului.

Subvenționarea măsurilor de eficiență energetică în sensul art. 5 alin. 1 (b) al legii nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice.

3) Managementul administrativ/instituțional.

Acordarea suportului administrativ în implementarea funcțiilor menționate în categoria 1 și 2.

În baza categoriilor de funcții menționate au fost divizate subdiviziunile structurale ale Centrului, conform structurii de mai jos:

STRUCTURA
Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă

Fondatorul

Consiliul

Serviciul audit intern

Comitetul de finanțare și risc

Director

Implementare programelor/proiectelor de eficiență energetică și energie regenerabilă prin gestionarea, monitorizarea și controlul proiectelor de suport financiar pentru măsurile de eficiență energetică

Director adjunct (implementare programe/proiecte de eficiență energetică și energie regenerabilă)

Direcția implementare programe și proiecte

Unități de implementare a programelor și proiectelor (aprobate prin ordinul directorului) (UIP vouchere, UIP Super ESCO, etc.)

Fondul pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial (secție)

Secția primire dosare, evaluare conformitate și riscuri pre finanțare

Serviciul monitorizare conformitate și riscuri post finanțare

Asigurarea conformității politicilor publice în domeniul eficiență energetică și valorificarea surselor de energie regenerabilă

Director adjunct (conformitate politici în domeniul eficiență energetică și valorificarea surselor de energie regenerabilă)

Direcția conformitate politici în domeniul eficiență energetică și valorificarea surselor de energie regenerabilă

Secția calificare și conformitate a implementării politicilor publice de eficiență energetică și valorificare a surselor de energie regenerabilă

Secția dezvoltare programe de eficiență energetică și relații externe

Secția analiză și raportare

Management administrativ/instituțional

Direcția juridică și achiziții

Secția consultanță, comunicare și informare

Serviciul managementul resurselor umane

Serviciul contabilitate și raportare financiară

Serviciul sisteme informaționale și tehnologia informației

Serviciul administrare și managementul documentelor

Organigrama Centrului a fost structurată în baza categoriilor de funcții menționate și sistemul de guvernanta corporativă prevăzut în proiectul de Statut.

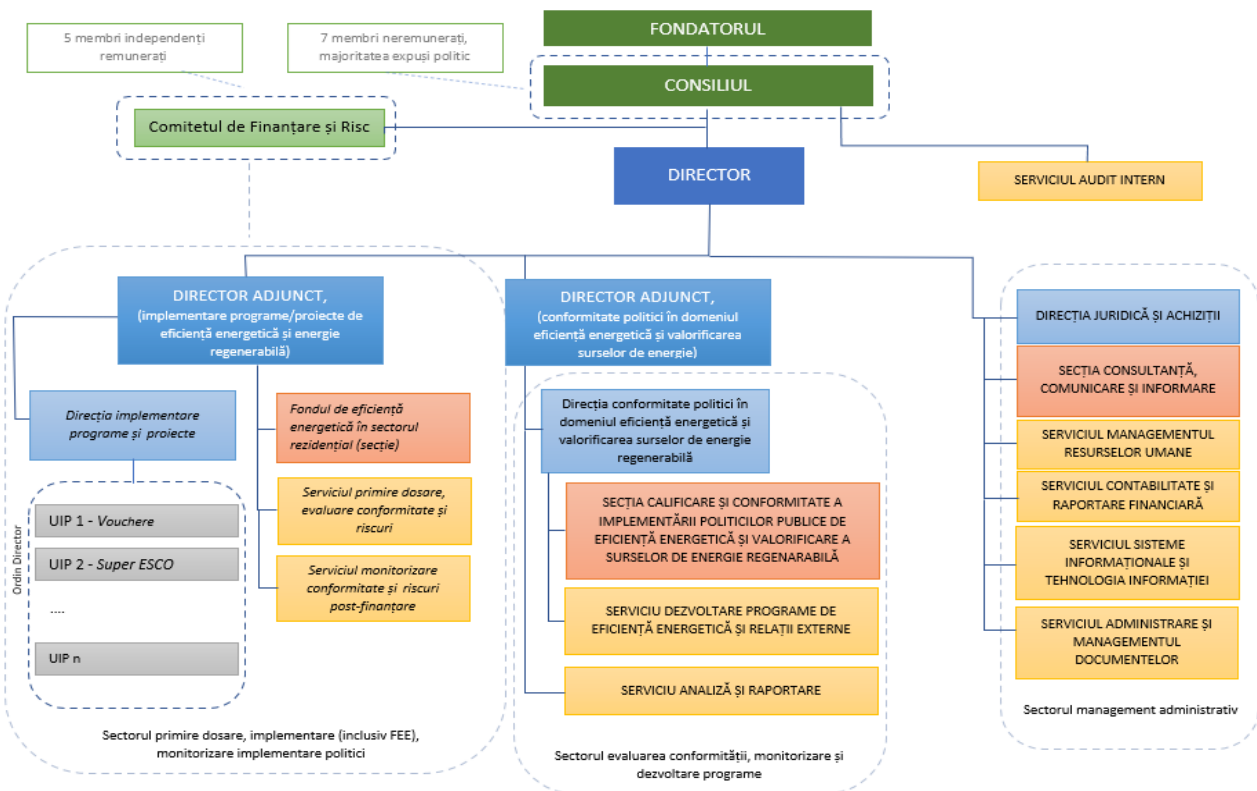

Figura nr.4. Organigrama Centrului

Sursa: elaborată de autor

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Opțiunea alternativă nu a fost analizată, deoarece analiza impactului nu reprezintă o analiză a unor probleme complexe de impact asupra activității de întreprinzător. Intervenția preconizată are ca scop fortificarea și consolidarea unei entități publice prin reorganizare din autoritate administrativă în instituție publică.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Efecte pozitive

Implementarea cu succes a intervenției statului va genera următoarele efecte pozitive preconizate:

- de guvernanță corporativă:
 - îmbunătățirea guvernanței corporative, prin diversificarea procesului decizional, implementării mecanismului de decizii colective, ceea ce determină diminuarea riscului de concentrare decizională;
 - restructurarea proceselor interne decizionale și administrative, prin fortificarea controlului intern și managementul riscurilor;
 - administrarea eficientă și transparentă a procesului de finanțare a proiectelor/programelor în domeniile de responsabilitate ale instituției;
 - asigurarea condițiilor favorabile pentru atragerea și menținerea persoanelor calificate în domeniile de responsabilitate ale instituției publice și reducerii ratei de fluctuație a personalului (în cadrul Agenției pentru Eficiență Energetică se constată un interes redus al persoanelor calificate și cu experiență de a se angaja într-o funcție publică (motivare salarială redusă în comparație cu alte posturi similare din sectorul privat).
- de eficiență energetică:
 - înregistrarea de economii la plata facturilor pentru serviciile comunale și reducerea vulnerabilității populației;
 - minimizarea emisiilor poluante în sol, aer și apă, la decarbonizarea mediului ambiant;
 - reducerea presiunii pe cheltuielile bugetare prin reducerea subvențiilor acordate;
 - reducerea importurilor de gaze naturale;
 - stimularea economiei naționale prin reducerea cheltuielilor energetice, creșterea puterii de cumpărare a populației și crearea de noi locuri de muncă;
 - îmbunătățirea condițiilor tehnice și a calității vieții clădirilor;
 - creșterea locurilor de muncă prin extinderea afacerilor întreprinderilor din domeniul construcțiilor, în contextul implementării instrumentelor Fondului pentru Eficiență Energetică.

Efecte negative

Lipsa unei intervenții prompte și pertinente din partea statului ar putea avea următoarele efecte sau consecințe nefavorabile:

- neexecutarea prevederilor cadrului normativ;
- înregistrarea unei guvernante corporative cu procese decizionale nebazate pe cele mai bune practici, generând astfel riscuri de reducere a încrederii partenerilor de dezvoltare în finanțarea proiectelor de interes național în domeniul eficienței energetice;
- reducerea interesului de angajare și menținere a personalului calificat;
- creșterea consumului de resurse energetice pe fundalul creșterii sectorului rezidențial;
- creșterea presiunii pe prețurile la resursele energetice și în final a facturilor la energie pentru populației și, respectiv, cu efect sinergic nefast pe rezultatele economiei naționale;
- neînregistrarea economiilor la plata facturilor pentru serviciile comunale;
- menținerea unui nivel înalt al emisiilor poluante în sol, aer și apă și neasigurarea decarbonizării mediului ambiant.
- limitarea accesului la resurse financiare pentru implementarea măsurilor de creștere a eficienței energetice;
- întârzierea procesului de aderare la Uniunea Europeană.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Beneficiile intervenției preconizate a statului sunt determinate de fortificarea și consolidarea instituțională a instituției publice de suport pentru implementarea politicilor de eficiență energetică.

Cheltuielile și sursele de acoperire ale acestora au fost estimate considerând următoarele raționamente:

- pornind de la faptul că, conform celor menționate, Centrul va exercita funcții adiționale de implementare a politicilor publice de eficiență energetică, stabilite de modificările esențiale ale Legii nr.139/2018, în special aferente gestionării, monitorizării și controlului programelor/proiectelor de finanțare/subvenționare a măsurilor de eficiență energetică, inclusiv în sectorul rezidențial, numărul efectivului-limită de personal va crește de la 26 unități la 54 unități.
- cheltuielile privind retribuirea muncii au fost estimate în baza Hotărârea Guvernului nr.743/2002 cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară, considerând forma juridică de organizare a Centrului de instituție publică. Cheltuielile privind retribuirea muncii se estimează că vor constitui 31,02 mil lei în anul 2024 și circa 32,4 mil lei în anul 2025, inclusiv cheltuielile de remunerare a Comitetului de finanțare și risc (50% din salariul mediu al Centrului) și contribuțiile de asigurări sociale de stat în cuantum de 29% din fondul de salarizare;

Tabelul nr.3. Cheltuielile efective/estimate/prognozate și sursele de acoperire a acestora

Indicatori	Mil lei			
	Executat 2022 (AAE)	Estimat 2023 (9 luni AAE + 3 luni CNED)	Prognoză 2024 (CNED)	Prognoză 2025 (CNED)
Cheltuieli	8.73	10.93	46.02	47.39
Retribuirea muncii, inclusiv CAS - 29% din cheltuielile salariale)	3.86	5.93	31.02	32.39
<i>Cheltuieli salariale, inclusiv pentru Comitetul de finanțare și risc*</i>	2.99	4.60	24.05	25.11
<i>Contribuții de asigurări sociale (29%)</i>	0.87	1.33	6.97	7.28
Alte cheltuieli administrative (incl. achiziții)	4.87	5.00	15.00	15.00
Surse de acoperire a cheltuielilor:	8.73	10.93	46.23	51.40
Bugetul de stat	8.73	10.93	10.00	10.00
Alte surse - servicii prestate de instituția publică			36.2	41.4

Notă: *în cazul Centrului (CNED),

AAE - Agenția pentru Eficiență Energetică, CNED – Instituția Publică Centrul Național pentru Energie Durabilă

- alte cheltuieli administrative suportate de Centru vor constitui circa 15 mil lei anual, determinate de creșterea cheltuielilor aferente serviciilor de locațiune, operaționale, dotarea oficiului, procurarea tehnicii de calcul, etc. (extinderea spațiului Centrului ca efect al dublării efectivului-limită);
- sursele de acoperire a cheltuielilor (venituri) sunt formate din:
 - cheltuieli din prestarea serviciilor privind gestionarea/implementarea, monitorizarea și controlul finanțărilor măsurilor de politici publice în domeniul eficienței energetice, stabilite de Legea nr.139/2018. Conform estimărilor/prognozelor, din aceste surse vor fi acoperite circa 36,2 mil lei (a.2024) și 41,4 mil lei în a.2025 (tabelul nr.3, sursele de finanțare – tabelul nr.3). Temei de formare a acestor surse de finanțare este art.11, alin.(3) din Legea nr.139/2018, prin care se prevede că pentru gestionarea, monitorizarea și controlul programelor și proiectelor de implementare a măsurilor în domeniul eficienței

energetice și valorificării surselor regenerabile de energie, Centrul poate aloca cel mult 10% din bugetul programelor și proiectelor gestionate;

- cheltuieli finanțate din bugetul de stat: pentru măsurile de implementare a politicilor publice în domeniul eficienței energetice, care au fost alocate pentru autoritatea administrativă Agenția pentru Eficiență Energetică (AAE) vor fi alocate și Centrului, ca efect al faptului că Centru va continua și implementarea politicilor publice implementate de AAE. În anul 2022 alocările din bugetul de stat pentru finanțarea cheltuielilor AAE au constituit circa 8,7 mil lei, în 2023 se estimează 9,3 mil lei, iar pentru perioada 2024-2025, circa 10 mil lei anual (tabelul nr.2);
- deși nu au fost incluse în estimări, se preconizează că din bugetul de stat vor fi finanțate o parte din cheltuielilor Centrului în cazul în care nu vor fi admise alocări a până la 10% din fondurile aferente măsurilor de eficiență energetică (art.11, alin.(3) din Legea nr.139/2018), prevăzute în tabelul nr.3, iar implementarea măsurilor de eficiență energetică va fi iminentă, conform priorităților de eficiență energetică a decidenților (tabelul nr.3).

Pornind de la valoarea totală a cheltuielilor estimate, Centrul trebuie să genereze **venituri totale** anual de cel puțin 46,2 mil lei în anul 2024 și 51,4 mil lei în anul 2025.

Se estimează că valoarea totală anuală a fondurilor administrate de Centru pentru finanțarea măsurilor de eficiență energetică, ca efect al noilor funcții asimilate, vor constitui circa 616,5 mil lei. Partea preponderentă (73,9% din total) este deținută de Fondul pentru eficiență energetică, care se preconizează că va constitui în 2024 circa 455 mil lei. Sursa de formare a acestor fonduri revine în special încasărilor din schema de obligații de eficiență energetică, care vor fi încasate și administrate de către Centru.

Tabelul nr.4. Fondurile aferente măsurilor de politici publice, sursele de formare a acestora și formarea surselor de finanțare a cheltuielilor de administrare a Centrului

No	Măsurile de politici/programe (Utilizari)	Mijloace financiare/fonduri (estimate)/anual (mil lei)	Sursa de finanțare (Resurse)	Valoarea surselor de finanțare (mil lei)	Perioada estimativă pentru începerea măsurii	Surse de finanțare a cheltuielilor administrative (anual)			Note
						(% din fondurile administrate)	anul 2024, Mii lei	anul 2025, Mii lei	
Implementare programe/proiecte de eficiență energetică și energie regenerabilă									
1	Finalizarea proiectelor în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabile (SER), inclusiv implementarea proiectelor în domeniul eficienței energetice (EE) și SER.	6,5	Bugetul de stat	6,5	Curent	-	-	-	Achitarea contribuției Agenția de Eficiență Energetică (AEE) și garanției de bună execuție a lucrărilor pentru proiectele care au fost finanțate din Fondul pentru Eficiență Energetică și ulterior de către AEE.
2	Programul „Fondul de eficiență energetică în sectorul rezidențial”	455,0	Schema de obligații în domeniul eficienței energetice	230,0	Trimestrul II, 2024	9%	15,5	20,7	Colectarea mijloacelor financiare pe conturile trezoreriale ale CNED, prin intermediul furnizorilor de energie și comercianții de produse petroliere. Mijloacele financiare colectate vor fi utilizate pentru realizarea măsurilor de reabilitare energetică a clădirilor precum izolarea termică a praeșilor și a acoperișului, schimbarea geamurilor etc.
				150,0	Trimestrul III, 2024	-	-	-	Asistență financiară externă în suma echivalentă celei colectate din schema de obligații de
				75,0	Trimestrul I, 2024	9%	6,8	6,8	Pentru beneficiarii vulnerabili din punct de vedere energetic contribuția va fi acoperită parțial sau integral din fondul de reducere a vulnerabilității energetice
3	Programului „Compensarea TVA la instalațiile solare fotovoltaice deținute de consumatorii casnici beneficiari ai mecanismului de contorizare netă”	5,0	Bugetul de stat	5,0	Trimestrul I, 2024	9%	0,5	0,5	Compensarea TVA-ul pentru gospodăriile casnice care instalează sisteme fotovoltaice.
4	Programul de vouchere	150,0	Bugetul de stat (din contul Fondului de reducere a vulnerabilității în eficiență energetică)	150,0	Trimestrul I, 2024	9%	13,5	13,5	Oferire de vouchere pentru acoperirea parțială a costurilor pentru procurarea echipamentelor electrocasnice eficiente energetic și echipamentelor care contribuie la eficientizarea consumului de energie în gospodăriile casnice.
Conformitate politici în domeniul eficiență energetică și valorificarea surselor de energie									
5	Asigurarea suportului în implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă (funcții realizate de autoritatea administrativă Agenția de Eficiență Energetică)	-	Bugetul de stat	9,0	Curent	-	10,0	10,0	Implementarea politicii statului în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabilă, în conformitate cu prevederile Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică, Legii nr.128/2014 privind performanța energetică a clădirilor, Legii nr.44/2014 privind etichetarea produselor cu impact energetic, Legii nr.151/2014 privind cerințele în materie de proiectare ecologică aplicabile produselor cu impact energetic, Legii nr.92/2014 cu privire la energia termică și promovarea cogenerării, Legii nr.10/2016 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și ale legislației secundare aferente
Total		616,5	Total	616,5			46,2	51,4	

Sursa: elaborat de autor

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Nu a fost analizată vreo opțiunea alternativă, deoarece intervenția preconizată are ca scop fortificarea și consolidarea unei entități publice prin reorganizare din autoritate administrativă în instituție publică și nu determină impact asupra activității de întreprinzător

c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/îminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta

Riscurile de bază care ar putea determina eșecul intervenției statului sunt:

- sistarea sau limitarea finanțărilor partenerilor de dezvoltare (comunității donatorilor/creditorilor internaționali) pentru programele și proiectele de eficiență energetică;
- intervenția factorilor politici în procesul decizional al Centrului;
- neasigurarea implementării unei structuri corporative conform celor mai bune practici, inclusiv limitarea independenței administrative și decizionale a Centrului;
- lipsa resurselor financiare de autofinanțare a cheltuielilor Centrului, ca efect al neimplementării de către stat a schemelor de obligații în sectorul energetic;
- lipsa/insuficiența personalului calificat în domeniul de activitate al Centrului;
- creșterea presiunii pe bugetele gospodăriilor, ca efect al neimplementării măsurilor de eficiență energetică a construcțiilor din sectorul rezidențial.

d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sânt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi

Nu au fost identificate costuri de conformare pentru mediul de afaceri, inclusiv IMM-uri, deoarece intervenția preconizată are ca scop fortificarea și consolidarea unei entități publice prin reorganizare din autoritate administrativă în instituție publică și nu determină impact asupra activității de întreprinzător. Intervenția statului este preconizată pentru îmbunătățirea eficienței energetice în sectorul rezidențial.

Concluzie

e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați

Reorganizarea structurii responsabile de implementarea politicii în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabile:

- va contribui la eficientizarea eforturilor pentru promovarea și dezvoltarea acestor sectoare în Republica Moldova;
- executarea prevederilor Legii nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică, în care se reglementează statutul autorității responsabile de implementarea politicii în domeniul eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabile;
- executarea prevederilor Legii nr. 241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice prin care se prevăd măsuri de reducere a vulnerabilității energetice a populației prin subvenționarea măsurilor de eficiență energetică.
- asigurarea realizării eficiente a sarcinilor puse în fața structurii organizaționale responsabile de implementarea politicii în domeniile eficienței energetice și valorificării surselor de energie regenerabile, precum și finanțarea proiectelor/programeelor în aceste domenii, prin atragerea personalului calificat în acest sens;

5. Implementarea și monitorizarea

a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sânt necesare

Opțiunea recomandată prevede crearea cadrului normativ pentru instituirea unei instituții publice de suport în implementarea politicilor în domeniul eficienței energetice, bazate pe cele mai bune practici de guvernare corporativă.

Reorganizarea autorității administrative Agenția pentru Eficiență Energetică prin transformare în Instituția Publică Centrul Național pentru Energie Durabilă va impune următoarele procese decizionale:

- realizarea reorganizării conform mecanismului stabilit la art.204-244 din Codul civil al Republicii Moldova, nr.1107/2022;
- patrimoniul autorității administrative Agenția pentru Eficiență Energetică va fi transmis integral Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă conform prevederilor Regulamentului cu privire la modul de transmitere a bunurilor proprietate publică, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 901/2015;
- disponibilizarea personalului se va efectua în conformitate cu Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și cadrul normativ în domeniul muncii.
- Ministerul Energiei:
 - 1) în termen de o lună de la data intrării în vigoare a prezentei hotărâri:
 - a) va numi directorul Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă;
 - b) va aproba componența nominală a Consiliului Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă;
 - c) Ministerul Energiei, în termen de până la 30 de zile de la data publicării prezentei hotărâri, va institui comisia de transmitere a bunurilor proprietate publică. Comisia de transmitere, în termen de 30 de zile de la data instituirii, va prezenta spre aprobare Ministerului Energiei actul de transmitere a bunurilor nominalizate la punctul 4.
 - 2) în termen de 3 luni de la data publicării prezentei hotărâri:
 - a) va elabora și prezenta Guvernului spre aprobare Programul Fondului de Eficiență Energetică;
 - b) va prezenta Guvernului propuneri privind modificarea actelor normative pentru aducerea lor în concordanță cu prezenta hotărâre.

Cadrul juridic necesar pentru asigurarea implementării opțiunii recomandate:

- modificarea Hotărârii Guvernului nr. 113/2023 cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Energiei, în scopul abrogării anexei nr.4 Lista autorităților administrative din subordinea ministerului și, includerea Instituției Publice „Agenția Națională pentru Energie Durabilă”, la anexa nr.5 Lista instituțiilor publice în care ministerul are calitatea de fondator;
- abrogarea Hotărârii Guvernului nr.45/2019 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției pentru Eficiență Energetică;
- modificării unor acte normative, în sensul aducerii acestora în concordanță cu reglementările acestuia, precum și ținând cont de modificarea formei juridice de organizare și denumirii instituției publice de suport în implementarea politicilor de eficiență energetică.

b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea

Indicatorii de monitorizare a rezultatelor intervenției statului sunt:

- gradul de realizare a acțiunilor aferente domeniilor de activitate planificate în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2022;
- numărul de proiecte finanțate;
- numărul de proiecte implementate;

- numărul și calitatea contribuțiilor la elaborarea documentelor de politici publice în domeniile de activitate atribuite în aria de activitate;
- valoarea economiilor de energie înregistrate;
- valoarea economiilor înregistrate la facturile locuitorilor cu proiecte implementate.

c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea

Impactul fortificării guvernantei instituției publice și eficientizarea activității operaționale poate fi observat peste 6 luni de la data intrării în vigoare a proiectului. Economii realizate prin eficiență energetică sporită vor avea efect cumulativ din primul an al implementării lor, în cazul implementării proiectelor de eficiență energetică în sectorul rezidențial.

6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă

Principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă:

- Cancelaria de Stat;
- Ministerul Finanțelor;
- Ministerul Mediului;
- Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării;
- Ministerul Muncii și Protecției Sociale;
- Ministerul Justiției;
- Centrul Național Anticorupție;
- Operatori din piața energiei electrice, termice și a gazelor naturale;
- Partenerii de dezvoltare (Delegația UE, IFC, Banca Mondială, etc.).

b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților

Consultarea intervenției statului se realizează prin 2 etape:

- 1) Consultarea părților interesate preventiv inițierii elaborării proiectelor de acte normative pentru implementarea intervenției statului (partenerii de dezvoltare);
- 2) Consultarea părților interesate la etapa de consultări publice în conformitate cu cadrul normativ în vigoare (Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și Hotărârea Guvernului nr. 967/2016 cu privire la mecanismul de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional);

În conformitate cu procedurile stabilite pentru transparența în procesul decizional și în vederea elaborării actelor normative, proiectul hotărârii Guvernului și nota informativă vor fi plasate pentru inițierea procedurii de avizare/expertizare și consultare publică, pe pagina web oficială a Ministerului Energiei (www.me.gov.md), compartimentul Transparența/Anunțuri de inițiere a politicilor, precum și pe platforma guvernamentală (www.particip.gov.md).

Proiectul de lege urmează a fi supus expertizei anticorupție și expertizei juridice în cadrul procesului de avizare/expertizare și consultare publică;

c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)

Analiza impactului la proiectului hotărârii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă a fost consultată cu Ministerul Finanțelor și Cancelaria de Stat în conformitate cu prevederile pct. 11 alin. (21) litera a) și b) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 23/2019.

Majoritatea propunerilor și obiecțiilor acestora au fost luate în considerare la definitivarea proiectului Hotărârii de Guvern și a documentelor conexe.

Tabel pentru identificarea impacturilor

Categoriile de impact	Punctaj atribuit		
	Opțiunea propusă	Opțiunea alterativă 1	Opțiunea alterativă 2
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	0		
povara administrativă	1		
fluxurile comerciale și investiționale	0		
competitivitatea afacerilor	0		
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	0		
concurența pe piață	0		
activitatea de inovare și cercetare	0		
veniturile și cheltuielile publice	1		
cadrul instituțional al autorităților publice	3		
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	0		
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	1		
situația social-economică în anumite regiuni	1		
situația macroeconomică	1		
alte aspecte economice	0		
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	1		
nivelul de salarizare	2		
condițiile și organizarea muncii	0		
sănătatea și securitatea muncii	0		
formarea profesională	2		
inegalitatea și distribuția veniturilor	0		
nivelul veniturilor populației	2		
nivelul sărăciei	1		
accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	0		
diversitatea culturală și lingvistică	0		
partidele politice și organizațiile civice	0		
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0		
modul sănătos de viață al populației	0		
nivelul criminalității și securității publice	0		
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0		
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0		
accesul și calitatea serviciilor medicale	0		
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	0		
nivelul și calitatea educației populației	0		
conservarea patrimoniului cultural	0		
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0		
accesul și participarea populației în activități sportive	0		
Discriminarea	0		
alte aspecte sociale	0		
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	1		
calitatea aerului	1		
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	1		
Biodiversitatea	1		

Flora	1		
Fauna	1		
peisajele naturale	1		
starea și resursele solului	1		
producerea și reciclarea deșeurilor	0		
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0		
consumul și producția durabilă	0		
intensitatea energetică	3		
eficiența și performanța energetică	3		
bunăstarea animalelor	0		
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0		
utilizarea terenurilor	0		
alte aspecte de mediu	1		

Tabelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA

Nr. [29-69-8851](#)

Chișinău

[21.08.2023](#)

Ministerul Energiei

La nr. 05-1118 din 14 august 2023

Urmare a examinării analizei de impact asupra proiectului hotărârii Guvernului „Cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă”, potrivit cerințelor prevăzute la pct.11, subpct.2¹), lit.a) din Metodologia de analiză a impactului în procesul de fundamentare a proiectelor de acte normative, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.23/2019, comunicăm următoarele.

Analiza impactului a fost elaborată în vederea executării prevederilor art.11 din Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică, precum și în contextul priorității nr.2 din Planul Național „Construim Moldova Europeană”. Astfel, prin proiect se propune reorganizarea autorității administrative Agenția pentru Eficiență Energetică (în continuare - AEE), prin transformare, în Instituția Publică Centrul Național pentru Energie Durabilă (în continuare - Centrul), în care Ministerul Energiei va exercita în numele statului funcția de fondator și stabilirea unui efectiv-limită de personal de 54 unități (cu 28 unități de personal suplimentar față de efectivul-limită actual al Agenției de Eficiență Energetică).

Entitatea va avea ca obiectiv general asigurarea implementării proiectelor de eficiență energetică și valorificării surselor de energie regenerabile, inclusiv prin atragerea și gestionarea resurselor financiare în vederea finanțării și promovării proiectelor și programelor în domeniile respective într-un mod durabil din punctul de vedere al mediului, al schimbărilor climatice și care să contribuie la creșterea gradului de securitate energetică a țării. Concomitent, Centrul va administra Fondul de eficiență energetică în sectorul rezidențial, care va asigura implementarea

măsurilor de eficiență energetică a construcțiilor din sectorul rezidențial, prin prisma programelor/proiectelor de finanțare.

Constatăm, că documentul de analiză a impactului corespunde cerințelor de expunere și fundamentare stabilite de Metodologia menționată supra. Totuși, la pct.2 din document se va face diferența dintre obiective și acțiunile concrete care vor fi întreprinse pentru realizarea acestora. Obiectivele trebuie să fie măsurabile, realiste, expuse cuantificat și fixate în timp, stabilindu-se ca fiind direct legate de problemă și cauzele acesteia.

Totodată, informația prezentată în analiza de impact și nota informativă nu oferă un tablou real privind necesarul de personal, volumul de activitate suplimentar și timp instituțional per persoană. Prin urmare, relevăm necesitatea completării documentului de analiză a impactului și a notei informative cu informații relevante care să justifice majorarea efectivului-limită cu 28 unități de personal, cu prezentarea unui tabel comparativ care să reflecte situația prezentă în cadrul AEE versus Centrul, în care vor fi listate criteriile de evaluare a necesarului de personal. Criteriile pot reflecta volumul de muncă, numărul de beneficiari, numărul de programe/proiecte, volumul fondurilor gestionate etc. Suplimentar, se va specifica numărul unităților de personal real încadrate în cadrul AEE și numărul unităților supuse moratoriului. Astfel, în baza analizei specificate, după caz, se va ajusta numărul de personal, eventual prin examinarea suplimentară a variantei de optimizare a proceselor și redistribuire a unităților.

Pct.14 din Statut se va reformula într-o nouă redacție. Or, directorul nu este organ de conducere, ci o formă de conducere unipersonală, respectiv, recomandăm utilizarea expresiei: „Conducerea Agenției este realizată de către: 1) Consiliu – organ de supraveghere; 2) director”. Prin prisma celor invocate, se va revizui și conținutul pct.34 din Statut.

În scopul evitării apariției eventualei situații de blocaj la nivel de conducere instituțională, în cazul în care mandatele Consiliului și a directorului expiră în aceeași perioadă (după 4 ani), recomandăm revizuirea duratei mandatelor acestora (eventual 5 și 4 ani).

În altă ordine de idei, învederăm că unul din dezideratele expuse în Strategia de reformă a administrației publice din Republica Moldova pentru anii 2023-2030, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr.126/2023 este raționalizarea și eficientizarea modului de organizare și funcționare a instituțiilor publice. Prin urmare, având în vedere că meritocrația și profesionalismul funcțiilor de conducere sunt principii care stau la baza asigurării eficienței tuturor entităților publice, propunem includerea prevederilor privind alegerea directorului/directorilor adjuncți în bază de concurs.

Cu referire la pct.39 subpct.10) din Statut prin care se specifică stabilirea domeniilor de activitate ale directorilor adjuncți de către directorul Centrului, recomandăm reconsiderarea utilității includerii acestuia, în corespundere cu structura și organigrama, care conțin prevederi exprese privind domeniile de activitate ale directorilor adjuncți.

Ținând cont, că pct.73 subpct.3) din Statut prevede că una din modalitățile de finanțare a activității Centrului se va efectua din mijloacele financiare colectate în cadrul schemei de obligații, potrivit prevederilor art.8 din Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică, relevăm necesitatea completării proiectului, în conformitate cu art.32 alin.(4) din Legea nr.98/2012 privind administrația publică centrală de specialitate.

Deoarece, entitatea va fi finanțată inclusiv din mijloace financiare alocate de la bugetul de stat, luând în considerație performanța Centrului, considerăm imperios completarea proiectului cu Lista indicatorilor-cheie de performanță, ca anexă adițională la Statut.

În contextul pct.2 din proiectul de hotărâre, care statuează norme privind exercitarea funcției de fondator al Centrului, propunem excluderea pct.2 din Statut ca fiind inutil.

Pentru unificarea modului de prezentare a structurii și organigramei, recomandăm utilizarea modelelor aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.595/2017 pentru aprobarea Structurii-tip a Regulamentului privind organizarea și funcționarea ministerului.

Având în vedere că autorul expune necesitatea unor potențiale cheltuieli financiare de la bugetul de stat este relevantă și opinia Ministerului Finanțelor.

Adițional, menționăm că până la înregistrarea proiectului de hotărâre a Guvernului de către Cancelaria de Stat, potrivit pct.177 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018, autorul va asigura publicarea pe pagina web oficială a autorității respective a anunțului referitor la inițierea elaborării proiectului.

Secretar general al Guvernului

/semnat electronic/

Artur MIJA

MINISTERUL FINANTELOR
AL REPUBLICII MOLDOVA

28 august 2023 nr. 07/5-09/10763

La nr. 05-1118 din 14.08.2023

*Referitor la reorganizarea Agenției pentru Eficiență Energetică
în IP Centrul Național Pentru Energie Durabilă*

Ministerul Energiei

e-mail: secretariat@energie.gov.md

Ministerul Finanțelor a examinat *proiectul Analizei impactului la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice "Centrul Național Pentru Energie Durabilă"* și, în limita atribuțiilor funcționale, comunică următoarele.

La proiectul hotărârii

1. la pct.5 de indicat sursa de acoperire a cheltuielilor necesare pentru disponibilizarea personalului autorității supuse reorganizării.
2. la pct. 10 urmează a fi stabilit necesarul de mijloace financiare pentru anul 2023-2024 pentru finalizarea proiectelor ale Fondului pentru Eficiență Energetică.
3. la pct.12 de corectat denumirea Hotărârii Guvernului nr.45/2019.
4. din clauza de contrasemnare, de exclus ministrul finanțelor. Potrivit art.36 alin.(2) din Legea nr.136/2017 cu privire la Guvern, hotărârile se contrasemnează de ministrii care au obligația punerii în aplicare a acestora și/sau care sunt responsabili de domeniile de activitate care intră parțial sau integral în obiectul de reglementare al actului contrasemnat.

La anexa nr.1

1. la pct.9 subpct.1) lit. y), cuvintele „bani publici” de substituit cu cuvintele „contul finanțelor publice”, potrivit Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.
2. pct.10:
 - a) la subpct.4), cuvintele „alocațiilor bugetare” de substituit cu cuvintele „finanțelor publice”;
 - b) la subpct.8) urmează a fi stabilit cine aprobă nomenclatorul serviciilor și tarifelor.
3. la pct.11, ultima propoziție de exclus, întrucât publicarea Raportului este prevăzută la pct.82 subpct.6).
4. pct.13 de completat cu un subpunct nou cu următorul cuprins:

„__) aprobă, prezentat de către Centru, devizul de cheltuieli pentru realizarea în anul următor de gestiune a activităților ce includ asigurarea suportului la implementarea politicilor în domeniile de competență ale Centrului, precum și pentru activitățile și atribuțiile delegate acestuia, și include în strategia sectorială de cheltuieli la etapa elaborării cadrului bugetar pe termen mediu;”, reieșind din prevederile art.11 alin.(3) din Legea cu privire la eficiența energetică nr.139/2018.

5. pct.16:

a) subpct.14) de exclus, reieșind din propunerea de a completa capitolul IV. Drept urmare, la pct.43 subpct.7), textul „fezabilitatea restituirii/transferului mijloacelor financiare alocate din bugetul de stat și nevalorificate la data încheierii anului bugetar, cu excepția mijloacelor financiare aferente proiectelor/programelor finanțate din surse externe” de exclus;

b) la subpct.15), textul „de venituri și cheltuieli” de exclus, deoarece Legea cu privire la eficiența energetică nr.139/2018 (art.11 alin.(4)) utilizează noțiunea – bugetul instituției publice de suport. Aceasta se referă și la pct.39 subpct.4) și pct.43 subpct.2). Suplimentar, dat fiind faptul că, în temeiul legii vizate, bugetul instituției publice de suport se aprobă în corespundere cu regulile stabilite în Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, considerăm ca bugetul să fie aprobat până la începutul anului bugetar;

c) de completat cu un subpunct nou cu următorul cuprins:

„__) aprobă, pentru prezentarea la etapa elaborării strategiei sectoriale de cheltuieli și a cadrului bugetar pe termen mediu către organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, devizul de cheltuieli pentru realizarea în anul următor de gestiune a activităților ce includ asigurarea suportului la implementarea politicilor în domeniile sale de competență, precum și pentru activitățile și atribuțiile delegate acestuia de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, după consultarea acestuia cu Comitetul;”

6. pct.39:

a) subpct.14) de expus în următoarea redacție:

„14) asigură gestionarea finanțelor publice și administrarea patrimoniului public în conformitate cu principiile buneii guvernări;”;

b) de completat cu un subpunct nou cu următorul cuprins:

„__) coordonează procesul de elaborare a devizului de cheltuieli pentru realizarea în anul următor de gestiune a activităților ce includ asigurarea suportului la implementarea politicilor în domeniile sale de competență, precum și pentru activitățile și atribuțiile delegate acestuia de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei, și după aprobarea de către Consiliu îl prezintă, la etapa elaborării strategiei sectoriale de cheltuieli și a cadrului bugetar pe termen mediu, organului central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei ;”.

7. la pct.43, subpct.2) după sintagma „situațiile financiare” de completat cu textul „devizul de cheltuieli pentru realizarea în anul următor de gestiune a activităților ce includ asigurarea suportului la implementarea politicilor în domeniile

de competență ale Centrului, precum și pentru activitățile și atribuțiile delegate acestuia de organul central de specialitate al administrației publice în domeniul energiei.”.

8. pct.56 prevede remunerarea membrilor Comitetului de finanțare și risc. Explicațiile prin Analiza impactului că remunerarea este prevăzută în vederea creșterii eficienței activității Comitetului, descurajării participărilor formale în procesul decizional, asigurării dedicării timpului suficient și asumării de riscuri specifice procesului decizional nu pot fi acceptate în cazul în care, în baza pct.41, Comitetul este un organ colegial specializat și se subordonează Consiliului. Totodată, nu este argumentată mărimea remunerării lunare a membrilor Comitetului (nu poate depăși 50% din salariul mediu lunar brut înregistrat în ansamblu de Centru), precum și nu este indicată mărimea concretă a remunerării președintelui Comitetului (mai mare decât pentru membrii acestuia).

9. Capitolul IV:

a) de corectat numerotarea punctelor;

b) înainte de pct.73 de introdus un punct nou cu următorul cuprins:

„__) Bugetul Centrului se aprobă în corespundere cu regulile stabilite în Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014”;

c) pct.73:

- subpct.2) de exclus, deoarece Fondul de reducere a vulnerabilității energetice este instituit în bugetul de stat din contul resurselor acestora și nu are statut de persoană juridică. În cazul dat, finanțarea din contul fondului este considerată ca finanțare din alocațiile bugetului de stat;

- subpct. 4 urmează a fi exclus, mijloacele financiare necesare pentru cheltuielile de personal vor fi stabilite potrivit Hotărârii Guvernului nr. 743/2002 cu privire la salarizarea angajaților din unitățile cu autonomie financiară;

- la subpct.6) de indicat concret alte mijloace, deoarece, conform art.11 alin.(3) din Legea nr.139/2018, este stipulat că bugetul instituției publice de suport se formează inclusiv și din alte surse neinterzise de lege, prevăzute în statutul instituției publice;

d) la pct.74, cuvintele „bugetele componente ale bugetului public național” de substituit cu denumirea concretă a bugetului component al bugetului public național, întrucât pct.73 nu cuprinde componentele bugetului public național. Suplimentar, întru aducerea clarității, pct.74 și pct.75 de comasat, concomitent indicându-se pentru fiecare sursă de finanțare, menționată la pct.73, contul concret (trezorerial sau bancar) pe care să fie colectate acestea.

e) pct.76:

- lit.a), textul „ , gestionate prin contul trezorerial, pot fi plasate/investite conform art.62, alin.(4) din Legea nr.181/2014 finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, iar” de exclus, reieșind din faptul că soldurile mijloacelor temporar libere, gestionate prin CUT pot fi plasate sub formă de depozite la BNM și în VMS de către administratorii de bugete care, conform art.31 din Legea nr.181/2014, sunt – Ministerul Finanțelor, Casa Națională de Asigurări Sociale, Compania Națională de Asigurări în Medicină și autoritățile executive locale. Concomitent, scopul

colectării mijloacelor din aplicarea schemei de obligații este realizarea programelor în domeniul eficienței energetice;

- lit. b) de redactat. În temeiul art.11 alin.(5) din Legea nr.139/2018, resursele financiare atrase din surse externe sînt administrate de cître instituția publică de suport în conformitate cu art.44 din Legea nr.181/2014 care are tangența numai asupra resurselor aferente proiectelor finanțate din surse externe;

- de completat cu lit. c) cu următorul cuprins:

„c) alocațiile bugetare nevalorificate, precum și soldurile de mijloace bănești la conturile trezoreriale formate la data închiderii anului bugetar, se închid.”, întru asigurarea utilizării resurselor bugetare în mod econom, eficient și eficace în contextul Legii nr.181/2014, precum și întru respectarea principiilor și regulilor bugetare stabilite în Legea prenotată.

Concomitent, menționăm despre necesitatea expunerii regulilor de utilizare a soldurilor altor mijloace indicate la pct.73, înregistrate la conturile trezoreriale ale Centrului la data încheierii anului bugetar.

10. urmare a adoptării de cître Parlament la ședința plenara din 17.08.2023 a Legii cu privire la modificarea unor acte normative (Legea nr.241/2022 privind Fondul de reducere a vulnerabilității energetice – art.3, 5, 7; Legea nr.133/2008 cu privire la ajutorul social – art.3, 5, 8 ș.a.), este necesar de efectuat modificările corespunzătoare, în special la pct.9 subpct.3) lit. h), pct.87, pct.89-90.

La Anexa nr.2

Textul „Fondul pentru eficiență energetică în sectorul rezidențial (secție)” de substituit cu textul „Secția eficiență energetică în sectorul rezidențial”.

La Anexa nr.3

Textul „Fondul de eficiență energetică în sectorul rezidențial (secție)” de substituit cu textul „Secția eficiență energetică în sectorul rezidențial”.

La Nota informativă

Compartimentul 5 „Fundamentarea economico-financiară” urmează a fi completat cu indicarea surselor externe, în special în contextul în care se menționează, că „din bugetul de stat vor fi finanțate o parte din cheltuielile Centrului, în cazul în care fondurile aferente măsurilor de eficiență energetică nu vor fi implementate ca efect al neidentificării/neimplementării surselor de finanțare a fondurilor”. Astfel, în acest caz se atestă riscuri pentru bugetul de stat, legate de neidentificarea surselor externe de acoperire a cheltuielilor respective. Cu atît mai mult, că sursele externe se aprobă anual în legile bugetare anuale astfel fiind considerate surse ale bugetului de stat.

De asemenea, nu este argumentată alocarea soldurilor pentru cheltuielile rămase neutilizate de cître Agenția pentru eficiență energetică. Cheltuielile în cauză vor rămîne în bugetul de stat iar pentru programele Centrului, inclusiv întreținerea vor fi alocate în baza prevederilor regulamentului cu argumentările de rigoare.

Totodată, atît Nota informativă cît și Analiza de impact nu argumentează majorarea statului de personal, care se majorează aproximat de 2 ori față de cel aprobat al Agenției.

Totodată, Nota informativă urmează a fi completată cu indicarea existenței alocațiilor necesare în anul 2023, și a concordanței cu limitele de cheltuieli aprobate în CBTM 2024-2026, conform Hotărârii Guvernului nr. 408/2023.

De asemenea, referința la Fondul pentru eficiență energetică urmează a fi revizuită, dat fiind că acesta a fost abrogat prin Legea cu privire la modificarea unor acte normative nr. 29/2022.

La Analiza impactului

1. în tabelul nr. 3, mijloacele financiare stabilite din contul Fondului pentru Eficiență Energetică urmează a fi revizuite reieșind din mijloacele aprobate prin Legea bugetului de stat pentru anul 2023 nr. 359/2022, precum și a propunerilor de rectificare înaintate de către Ministerul Energiei.

2. reieșind din faptul, că Fondul de reducere a vulnerabilității energetice reprezintă alocații aprobate în bugetul de stat, iar măsurile finanțate din sursele acestuia sunt aprobate prin Legea nr. 241/2022, se consideră inoportun de a stabili Fondul de reducere a vulnerabilității energetice drept sursă de finanțare a cheltuielilor administrative ale Centrului;

3. nu este clară și argumentată, prin prevederile actelor normative, asigurarea cheltuielilor administrative ale Centrului din contul programului de compensare a TVA pentru gospodăriile casnice care instalează sisteme fotovoltaice;

4. este necesară o argumentare întemeiată a colectărilor din implementarea schemei de obligații în domeniul eficienței energetice, care de asemenea va constitui sursă de finanțare a cheltuielilor administrative ale Centrului;

5. urmează a fi argumentat impactul pozitiv „1” la veniturile și cheltuielile publice din Tabelul pentru identificarea impacturilor, reieșind din faptul, că proiectul implică majorarea cheltuielilor bugetului de stat, precum și riscuri legate de neidentificarea surselor externe, care constituie o parte majoră din costurile de implementare a proiectului hotărârii Guvernului.

Drept urmare, proiectul urmează a fi definitivat, prin prisma celor expuse.

Concomitent, se sugerează organizarea de către autorul proiectului a unei ședințe de lucru, în scopul examinării și clarificării subiectelor ce țin de finanțarea Centrului, precum și a necesității modificării Clasificației bugetare, în scopul asigurării implementării prevederilor cadrului normativ aferent activității *Centrului*.

Secretar general al ministerului

Dina ROȘCA

Ex.: N. Pleșca; Tel.: (022)26-27-05
Co-ex.: N. Rotaru; Tel.: (022) 26-26-14

Nr.05- 1450 din 20 septembrie 2023

Cancelaria de Stat
email: cancelaria@gov.md

CERERE

*privind înregistrarea de către Cancelaria de Stat a proiectului Hotărârii Guvernului
cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național pentru
Energie Durabilă*

Nr. crt.	Criterii de înregistrare	Nota autorului
1.	Tipul și denumirea proiectului	Proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la organizarea și funcționarea Instituției Publice Centrul Național pentru Energie Durabilă
2.	Autoritatea care a elaborat proiectul	Ministerul Energiei
3.	Justificarea depunerii cererii	Proiectul menționat este elaborat în temeiul art. 11 din Legea nr.139/2018 cu privire la eficiența energetică (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2018, nr.309-320, art.476), cu modificările ulterioare
4.	Lista autorităților și instituțiilor a căror avizare este necesară	Cancelaria de Stat; Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale; Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării; Ministerul Mediului; Ministerul Finanțelor; Ministerul Muncii și Protecției Sociale; Ministerul Justiției; Centrul Național Anticorupție; Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică; Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova;

5.	Termenul-limită pentru depunerea avizelor/expertizelor	10 zile lucrătoare.
6.	Numele, prenumele, funcția și datele de contact ale persoanei responsabile de promovarea proiectului	Nicolae OLARI, Șef Direcție, Direcția eficiență energetică Ministerul Energiei tel.: (+373 22) 250-665 e-mail: nicolae.olari@energie.gov.md ;
7.	Anexe:	Notă Informativă la proiectul Hotărârii Guvernului; Analiza Impactului de Reglementare; Proiectul actului normativ cu anexele corespunzătoare.

Ministrul Energiei

Victor PARLICOV

Listă distribuire demers nr. Nr.05- 1450 din 20 septembrie 2023

1. Cancelaria de Stat - cancelaria@gov.md
2. Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării - secretariat@mded.gov.md
3. Ministerul Infrastructurii și Dezvoltării Regionale - secretariat@midr.gov.md
4. Ministerul Mediului - cancelaria@mediu.gov.md
5. Ministerul Finanțelor - cancelaria@mf.gov.md
6. Ministerul Justiției - secretariat@justice.gov.md
7. Ministerul Muncii și Protecției Sociale - secretariat@social.gov.md
8. Centrul Național Anticorupție - secretariat@cna.md
9. Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică - anre@anre.md
10. Camera de Comerț și Industrie a Republicii Moldova - camera@chamber.md